

Henryka
Sokołowska: Teatr
zaprasza do refleksji
nad słowem
str. 6-7

Kwitnie nielegalny
przemyt
„litewskiego złota“
str. 14-15

KURIER WILEŃSKI

GAZETA POLSKA NA LITWIE

3-4 grudnia 2020 r.

Nr. 141 (18902)

Cena 0,80 euro

Pandemia zachęciła do inwestowania

str. 4-5

Fot. Marian Paluszkiewicz

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

www.kurierwilenski.lt www.facebook.com/kurier.wilenski www.instagram.com/kwmag/

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz (tel. 260 84 44,
redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.: Anna Pieszko,
Brygita Lapszewicz
(info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46)

Sekretarz redakcji: Lucja
Stankevičiūtė (tel. 260 84 47,
l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Antoni Radczenko,
Witold Janczys, Marian Paluszkiewicz
— fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VŠĮ „Kurier Wilenski”
Druk: VŠĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.
*Materiałów niezamówionych redak-
cja nie zwraca. Zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpo-
wiada. Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są zbiteżne
z opinią redakcji.*

Redaktorzy dyżurni: Rajmund
Klonowski, Alicja Klonowska

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI NARODOWYCH

„Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach Zadania publicznego dotyczącego
pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autora/ów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Rajmund Klonowski

Zawsze dość krytycznie
odnosiłem się do przesad-
nej, bezmyślnej komercja-
lizacji Bożego Narodzenia
— tego uruchamiania re-
klam świątecznych na po-
czątku listopada (zaraz po
zakończeniu „helloweenu”,
jakbyśmy nie mieli wła-
snych tradycji), kosztow-
nych świąt, zapalania cho-

Komentarz dnia

Przedwczesne świętowanie drogo kosztuje

inek w miastach i swetrów
z reniferami. W tym roku
cała ta komercja może nas
drogo kosztować — i to nie
tylko finansowo.

Masowy udział miesz-
kańców w zapalaniu cho-
inek spowodował kolejny
skok zachorowań, a ten
— kolejne ograniczenia.
Mieszkańcy dostaną więc
po kieszeni i poprzez
zmniejszenie zakresu
świątecznych promocji,
ale także na skutek zakazu
gromadzenia się powyżej
dwóch osób w miejscach
publicznych. Drogo kosztu-
ją te zdjęcia przy choi-
nach, oj, drogo...

Jak zwykle bowiem, po-
nosimy w ten sposób koszt-
y braku odpowiedzialno-
ści — własnej lub cudzej.

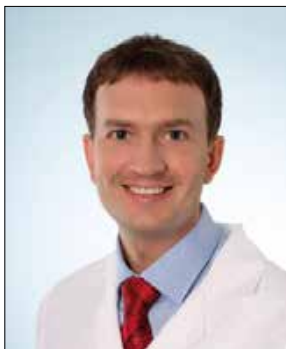
Maseczki pod brodą, głup-
kowate żarciki, że „mnie
nie weźmie”, unikanie my-
cia i dezynfekowania rąk
— mają konsekwencje nie
tylko dla tych osób, które
tak postępują, ale także
dla ich otoczenia, zarówno
najbliższego, jak i pośred-
nio — całego społeczeństwa.
Bo każdy skok zachorowań
uderza we wszystkich — za-
równo poprzez ogranicze-
nia wprowadzane przez
rząd dla opanowania epi-
demii, jak też poprzez utra-
cone dochody, przestoje w
pracy. I także przez utratę
zdrowia i życia — bo z taką
właśnie kwestią mamy do
czynienia.

TVP
WILNO

Trzy pytania do...

...**Pauliusa Rudalevičiausa**, okulisty, mikrochirurga,
kierownika kliniki Regos centras.

Rozmawiała Honorata Adamowicz

**1. W czasie kwarantanny
coraz więcej osób skarży się
na syndrom suchego oka.
Dlaczego tak się dzieje?**

Większość z nas ze
względu na walkę z korona-
wirusem ogranicza wyjścia
z domu do minimum, wię-
cej czasu spędzamy przed
ekranem komputera czy te-
lewizora. Dzisiaj dzień wy-
gląda następująco: wstajesz
rano, od razu włączasz tele-
wizor lub sprawdzasz in-

formacje w social mediach
o obecnej sytuacji w kraju.
Potem śniadanie, prysznic i
kierujesz się do pracy — jeśli
pracujesz przy kompute-
rze, zapewne robisz to zdal-
nie, z domu. Odpisujesz na
maile, czytasz materiały.
Następnie krótka przerwa,
by zerknąć na nowe statys-
tyki — oczywiście, robisz to,
patrząc w ekran komórki
lub telewizora. Po skończo-
nej pracy decydujesz się na
długi maraton filmowy...
a następnie kładziesz się
spać, przeglądając jeszcze
portale społecznościowe
czy wiadomości. Podobnie
dzień wygląda i u dzieci.

**2. Jak możemy pomóc
naszym oczom?**

Dobre nawilżenie to
podstawa. Jeśli pracując
przy komputerze czujemy,
że nasze oczy pieką, są za-
czerwione i suche, war-
to zadbać o ich odpowied-
nie nawilżenie. Zawsze
więc, gdy mamy taką po-
trzebę, sięgnijmy po proste
i szybkie rozwiązanie — po
krople do oczu. Poza stoso-
waniem kropli starajmy się
w ciągu dnia... mrugać. Sta-
rajmy się robić przerwy od
komputera.

**3. Jakie mogą być powi-
kłania związane z sucho-
ścią gałek oczu?**

Jeżeli nie będziemy
dbać o nasze oczy, to może
nastąpić zapalenie, oczy
mogą ropieć.

Na dziedzińcu stołecznego hotelu Pacai zainaugurowano XVIII Międzynarodowe Targi Bożonarodzeniowe, organizowane co roku przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Kobiet Wilna (IWAV) i litewską społeczność dyplomatyczną. **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Transmisja Mszy św. z Landwarowa w TVP Wilno

W najbliższą niedzielę, 6 grudnia br., TVP Wilno zaprasza na transmisję Mszy św. z kościoła Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Landwarowie na Litwie. To jeden z najpiękniejszych kościołów Wileńszczyzny. Mszę św. odprawi ks. Gintaras Petronis - proboszcz parafii, a kazanie wygłosi ks. Robert Mojsiewicz, sekretarz metropolity wileńskiego. Transmisja rozpocznie się o godz. 9.55 czasu litewskiego (8.55 czasu polskiego).

Landwarów to miejscowość oddalona o 19 kilometrów od Wilna. Miesz-

katu wielu Polaków. Tu znajduje się m. in. polskie Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza.

Od 1850 roku do drugiej wojny światowej Landwarów należał do rodziny Tyszkiewiczów. Hrabia Władysław Tyszkiewicz postanowił zbudować w miejscowości kościół pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny. Architektura i wnętrze świątyni wzorowane jest na mediolańskim kościele Santa Maria delle Grazie. To w tym włoskim kościele znajduje się „Ostatnia wieczerza” - jeden z najsłynniejszych fresków świata

pędzla Leonardo da Vinci.

Kościół w Landwarowie był budowany przez 16 lat, od 1910 do 1926 roku. Nad głównym ołtarzem znajduje się krzyż podarowany przez papieża Piusa XI. Achille Ratti, jeszcze przed wyborem na papieża, był gościem Władysława Tyszkiewicza w Landwarowie. Mieszkał w pobliskim pałacyku Tyszkiewiczów.

Transmisję Mszy św. będą mogli oglądać nie tylko widzowie TVP Wilno. Za pośrednictwem strony wilno.tvp.pl w Mszy św. będą mogli uczestniczyć wierni z całego świata.

TVP Polonia

Sprostowanie

W „Kurierze Wileńskim” z dn. 1-2 grudnia 2020 r. w wywiadzie z Beatą Pietkiewicz, na skutek technicznego błędu, a także z powodu trudności spowodowanych pracą zdalną została zamieszczona połowa tytułu: „Beata Pietkiewicz: bycie Polką czy Polakiem na Litwie”. Powinno być: „Beata Pietkiewicz: bycie Polką czy Polakiem na Litwie staje się coraz trudniejsze”. Przepraszamy wszystkie osoby, które poczuły się urażone tą pomyłką.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Imieniny

3 grudnia:

Atalii, Emmy, Franciszka, Ksawerego, Gerlinda, Hilarii, Kasjana, Kryspina, Lucjusza, Miroklea, Sofoniasza, Uniemira

4 grudnia:

Barbary, Benona, Bernarda, Bratomila, Chrystiana, Ciechosława, Cieszybora, Feliksa, Filipa, Hieronima, Jana, Klemensa, Krystiana, Maruta, melecjusza, Osmunda, Teofana

Cytat dnia

„Po raz pierwszy od początku pandemii jest nadzieja na lepszą przyszłość. Postępy w dziedzinie leków i szczepionek poprawiły prognozy, a niepewność ustąpiła. Droga przed nami jest jaśniejsza, ale pełna wyzwań” – powiedziała Laurence Boone, główny ekonomista Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Liczba dnia

1670 uczestników antyukaszewskich protestów na Białorusi zostało w listopadzie skazanych na na kary aresztu.

Pandemia zachęciła do inwestowania

Niespodziewanie pandemia przyczyniła się do tego, że zasoby finansowe gromadzone na kontach bankowych przez mieszkańców Litwy wzrosły do rekordowej sumy.

Antoni Radczenko

Ludzie zaczynają inwestować oszczędności w papiery wartościowe i złoto. Co prawda, zmalały w tym roku wpływy środków pieniężnych z zagranicy, od emigrantów. Te dwa czynniki świadczą o tym, że sytuacja ekonomiczna w kraju pozostaje na dosyć stabilnym poziomie.

Bank Litwy poinformował, że w tym roku na kontach w bankach komercyjnych oraz innych instytucjach finansowych mieszkańcy Litwy zgromadzili rekordową sumę 16,6 mld euro.

POZYTYWNE TENDENCJE

Główny ekonomista banku Luminor Žygimantas Mauricas sądzi, że wzrost oszczędności na kontach bankowych świadczy o stabilności ekonomicznej. – Sądzę, że wpływ miały dwa czynniki. Po pierwsze, ludzie w czasie pandemii zaczęli bardziej odkładać pieniądze na tzw. czarny dzień. Z drugiej strony, nie jest prawdą, że mieszkańcy mniej zarabiają. W niektórych dziedzinach wynagrodzenia wzrosły. Chodzi mi przede wszystkim o sektor publiczny, emerytów. To oznacza, że na rynku jest więcej pieniędzy, a to pozwala utrzymać konsumpcję na odpowiednim poziomie – dzieli się refleksjami z „Kurierem Wileńskim”.

W ciągu ostatnich pięciu lat oficjalnie emigranci „wysłali” na Litwę ponad 1 mld euro. W tym roku sytuacja się zmieniła. W pierwszym półroczu 2020 r., w porównaniu z tym samym okresem minionego roku, „zastrzyk finansowy” ze strony emigracji zmalał o 35 proc.

Moim zdaniem, liczba przelewów zmalała, ponieważ spora część

Žygimantas Mauricas, sądzi, że wzrost oszczędności na kontach bankowych świadczy o stabilności ekonomicznej. **Fot. FB/Žygimantas Mauricas**

osób pracujących poza granicami Litwy, w czasie pandemii została na Litwie. Mam sporo znajomych, którzy pracują w Wielkiej Brytanii lub Skandynawii i kiedy ich postawiono przed faktem, że pracują zdalnie, to wówczas sporo ich zostało w kraju. To oznacza, że nie muszą robić przelewów, po prostu wydają pieniądze w kraju. O zaktywizowaniu się emigrantów świadczy fakt, że 40 proc. umów kupna-sprzedaży w tym roku zostało zawartych przez osoby zatrudnione za granicą. To również pozytywnie wpływa na konsumpcję na Litwie – zaznacza Žygimantas Mauricas.

Pod koniec listopada Bank Litwy poinformował, że po krótkim okresie stagnacji na wiosnę rynek nieruchomości ponownie się zaktywizował. Przykładowo, w Wilnie w październiku liczba zawartych umów kup-

na-sprzedaży na mieszkania w nowym budownictwie zwiększyła się o 50 proc. w porównaniu ze średnią z ubiegłych dwóch lat. Ekonomiści Banku Litwy sądzą, że wpływ na to ma fakt, że zarobki rosną szybciej niż ceny mieszkań.

Szacuje się, że teraz na zakup średnio statystycznego mieszkania w kraju trzeba wydać średnie wynagrodzenie za okres trzech lat, natomiast przed pięcioma laty tego typu mieszkanie kosztowało tyle, co wynagrodzenia za okres czterech lat. Gorzej wygląda sytuacja na rynku nieruchomości o charakterze komercyjnym. Jeśli tendencje zapoczątkowane w trakcie epidemii koronawirusa, jak praca zdalna lub kupowanie przez internet, utrzymają się, to ceny tego typu inwestycji polecą w dół.

5. >>

4. >>

Dużym zagrożeniem, w okresie długoterminowym, dla rynku nieruchomości jest starzenie się społeczeństwa. Z obliczeń Komisji Europejskiej wynika, że w ciągu 10 najbliższych lat liczba osób w wieku od 18 do 35 lat zmniejszy się o 1/5, a to jest ta grupa społeczna, która najbardziej inwestuje w nieruchomości.

ZŁOTO I PAPIERY

Zdaniem ekspertów, nie warto po prostu trzymać pieniędzy na koncie. Mimo wszystko ceny idą w górę, a to oznacza, że oszczędności tracą na wartości. Z danych banków Luminor i Swedbank wynika, że ludzie zaczęli bardziej aktywnie inwestować w tym roku w papiery wartościowe i fundusze emerytalne. Jak podkreśliła w rozmowie z telewizją TV3 szefowa działu rozwoju funduszy oszczędnościowych, Alma Kasparavičienė, w społeczeństwie nadal panuje pewien mit, że inwestycje można zacząć tylko wtedy, gdy ma się na koncie odpowiednią sumę pieniędzy. „Zaczynać inwestować można od mniejszych sum. Ważne jest samo zdecydowanie się i robienie tego regularnie” – zaznaczyła ekspertka. Dodała, że inwestycje zawsze niosą pewne ryzyko, dlatego trzeba mieć odpowiednią tolerancję na możliwe

straty oraz przed samym działaniem skorzystać z rady eksperta finansowego.

Wśród klientów Swedbanku liczba osób inwestujących w papiery oszczędnościowe w czasie pandemii wzrosła trzykrotnie. Przedstawicielka banku Greta Šiaučiulytė w rozmowie z TV3, poinformowała, że zanim zaczniesz się w cokolwiek inwestować, trzeba mieć pewne podstawowe informacje. „Inwestycje są generalnie kompleksową działalnością, dlatego warto zwrócić uwagę na pewne szczegóły oraz na ogólną sytuację. Być może człowiek już wcześniej interesował się pewną dziedziną lub spółką, w którą chciałby zainwestować, dlatego warto sięgnąć po informacje ogólne o danej dziedzinie” – poradziła specjalistka.

Ciekawym faktem jest to, że ludzie inwestują również chętnie w metale szlachetne. Szef Narodowego Banku Żłota, Žilvinas Marcinkėnas, poinformował, że inwestycje w metale rosną od pięciu lat. Jednak w tym roku liczba inwestujących w ten sektor znacznie się zwiększyła. Mieszkańcy Litwy skupują zarówno sztabki złota, jak i srebrne monety. Obecnie ceny złota są na poziomie 1,5 tys. euro za uncję, a srebro kosztuje 20 euro za uncję. ■

TVP
WILNO

W tym roku liczba osób inwestujących w złoto wzrosła kilkakrotnie
Fot. Marian Paluszkiwicz

W Wilnie – cztery nowe fotoradary

Na początku tygodnia w Wilnie pojawiły się nowe cztery fotoradary – w al. Pilaitės oraz na ul. Žirmūnų i Tuskulėnų. Nowoczesne urządzenia pomiarowe w grudniu będą testowane, a w styczniu zaczną działać, rejestrując naruszenia dozwolonej prędkości, jazdy pasem A oraz na czerwonym świetle. Trzy nowe fotoradary zamontowano od nowa na ul. Žirmūnų i Tuskulėnų w związku z realizowanym tutaj projektem „Žirmūnų trikampis”. W toku realizacji tego projektu pojawiają się ścieżki rowerowe i chodniki dla pieszych, przebudowana zostanie sygnalizacja świetlna, podniesione zostanie bezpieczeństwo użytkowników dróg oraz wprowadzona zostanie dodatkowa kontrola ruchu – fotoradary będą wykrywać przekroczenia prędkości i jazdy na czerwonym świetle.

Bezpłatne wizy Białorusinom

Litwa będzie bezpłatnie wydawała krajowe wizy Białorusinom dotkniętym represjami – zdecydował w środę rząd na wniosek litewskiego MSZ. Bezpłatna krajowa wiza zostanie wydana po przedstawieniu uzasadnionego wniosku przez litewską instytucję państwową oraz zarejestrowaną na Litwie organizację pozarządową działającą na rzecz ochrony praw człowieka i rozwoju demokracji. Na Litwę przyjeżdża obecnie wielu obywateli Białorusi, którzy korzystają z uproszczonego sposobu wjazdu do kraju, czyli z tzw. korytarza humanitarnego.

L24.lt, wilnoteka.lt
Fot. vilnius.lt

Henryka Sokołowska: Teatr zaprasza do refleksji nad słowem

Rozmawiała Ilona Lewandowska

W ramach obchodów 60-lecia Polskiego Studia Teatralnego/Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie kontynuujemy rozmowy z aktorami.

Dziś o teatrze i jego znaczeniu dla języka polskiego na Wileńszczyźnie opowiada dr Henryka Sokołowska.

Jak rozpoczęła się Pani przygoda z teatrem?

Doskonale pamiętam te dni... Moja przygoda z teatrem rozpoczęła się w 1986 r., kiedy byłam na drugim roku studiów polonistycznych. Przyjaciół naszej rodziny, Wojciech Piotrowicz, zaproponował, bym wzięła udział w spotkaniu. Mówił, że może mnie to zainteresować, gdyż wiele miejsca poświęca się tam poezji. Tak właśnie się zaczęło. Teatrem kierował wówczas Zbigniew Maciejewski, pracowaliśmy nad spektaklem poświęconym twórczości Kazimierzy Iłłakowiczówny. Było to marzenie pani Strużanowskiej, realizowane już po jej śmierci. Bardzo odpowiadał mi ten kierunek literacko-poetycki te-

atru, który dawał możliwość refleksji nad słowem. Cieszę się, że został on zachowany przez Lilę Kiejzik, która niedługo potem zaczęła kierować teatrem i robi to do dziś.

Przez tak wiele lat brała Pani udział w wielu spektaklach. Która z ról jest dla Pani najważniejsza?

Chyba nigdy nie patrzyłam na to w ten sposób. Nigdy nie przychodziłam do teatru, żeby zagrać jakąś rolę, nie marzyłam o byciu gwiazdą i chyba nikt z nas nie myślał w tych kategoriach o tym, co robimy. Pracowaliśmy nad spektaklami, przydzielaliśmy sobie nawzajem role, ale kochało się całą sztukę, nie swoją rolę. Chyba najważniejszym spektaklem był dla mnie „Proces sądowy” na podstawie „Dziadów” Mickiewicza, który wystawiliśmy w 1988 r. Była to sztuka wieloobsadowa, byliśmy mło-

dzi, pełni zapału i przejęci tym, co robimy. Oczywiście, praca nad rolą była bardzo istotna, ale dla mnie najważniejsza była współpraca w ramach spektaklu, wzajemne wspieranie się, dyskusje.

„Proces sądowy” wystawialiście w szczególnym okresie politycznym. Czy pracując nad spektaklem, mieliście świadomość, że zbliżają się czasy przełomu? Czy miało to wpływ na wasze odczytanie „Dziadów”?

Na pewno ten spektakl doskonale odpowiadał czasom, w których podjęliśmy się pracy nad nim. Wszyscy byliśmy bardzo zaangażowani społecznie, obserwowaliśmy, co dzieje się na świecie. Przeżywaliśmy Mickiewicza, walkę o niepodległość

7. >>

Bardzo odpowiada mi ten kierunek literacko-poetycki teatru, który dawał możliwość refleksji nad słowem – mówi Sokołowska

6. >>

Polski, ale mieliśmy pewne przeżycie, że także w Związku Sowieckim nastąpią zmiany, choć nie było to wtedy oczywiste i chyba nikt z nas nie przewidywał, jak daleko one zajdą, że Litwa odzyska niepodległość.

W Polskim Teatrze „Studio” w Wilnie jest Pani teraz nie tylko aktorką, ale również konsultantką literacką. Na czym polega ta funkcja?

Może to określenie nieco na wyrost, ale powiedzmy, że chętnie się dzielę tym, co wiem, swoim zamiłowaniem do literatury. Jestem językoznawcą, a nie literaturoznawcą, ale bardzo chętnie biorę udział w przygotowaniach do spektakli czy też np. Czytania Narodowego.

Do zaangażowania w teatr zachęca Pani również swoich studentów jako wykładowczyni Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej w Akademii Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego...

Zachęcam studentów i młodzież do tego, by brali udział w różnych inicjatywach, by nie byli bierni, by wykorzystywali możliwości, jakie są przed nimi. Oczywiście, bardzo ważne są dla mnie wszystkie wydarzenia kulturalne, staram się im też ukazać piękno i sens teatru, który jest mi bardzo bliski. Nie zmuszam nikogo, ale zachęcam. Zresztą robiłam to już w czasie własnych studiów – niedługo po mnie przyszły do teatru moje dwie koleżanki. Doskonale wiem, że to nie jest pasja dla wszystkich, ludzie mogą się realizować w różnych dziedzinach. Uważam jednak, że młodzież czasem potrzebuje ukierunkowania na sprawy związane z kulturą, by mogła ich doświadczyć i wtedy dopiero się do nich ustosunkować. Na pewno nie godzę się ze stwierdzeniem „nie lubię teatru”, gdy wypowiada je ktoś, kto ostatnio był w teatrze w szkole podstawowej i bazuje na takich doświadczeniach. Uważam, że młody człowiek powinien mieć szansę na poznanie teatru, jak również innych dziedzin kultury.

Janina Strużanowska zakładała teatr również w celu podniesienia poziomu języka polskiego. Czy teatr pomaga w propagowaniu poprawnej polszczyzny na Wileńszczyźnie?

Na pewno teatr bardzo wiele robi

„Chochochochochopin” – na podstawie listów Chopina do bliskich wg. Alwidy A. Bajor

w tym kierunku i trudno powiedzieć, jaka byłaby sytuacja, gdyby go nie było. Najwięcej uczą się oczywiście sami aktorzy. Przyzwyczajają się do poprawnego języka, a także, ucząc się tekstów, bardzo wzbogacają własne słownictwo. Te piękne słowa, które padają ze sceny, przydają się po prostu w życiu. Bardzo wiele wynoszą również widzowie, którzy przychodzą na nasze spektakle, głównie dlatego, że jest to polski teatr. Doskonale pamiętam czasy, gdy chodziło się na wszystko, co było po polsku.

Teraz ta oferta jest o wiele większa, mamy większe możliwości, możemy wybierać wydarzenia, w których chcemy uczestniczyć. Ważne jest, by pamiętać o ich znaczeniu. Uczestnicząc w koncercie czy spektaklu, mamy szansę na inny kontakt z językiem, na docenienie jego piękna i wzbogacenie polszczyzny, którą mówimy na co dzień. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

**TVP
WILNO**

„Samotność – coś po ludziach” według III części „Dziadów” w kawiarni „Sakwa”

Rząd wprowadził kolejne ograniczenia związane z pandemią

W środę, 2 grudnia, rząd wprowadził kolejne ograniczenia związane z pandemią koronawirusa. Postanowiono ograniczyć zgromadzenia w przestrzeni publicznej z 5 do maksymalnie 2 osób.

Zaleca się zrezygnowania z reklamowania rabatów, wyprzedaży, organizowania różnego rodzaju degustacji w placówkach handlowych, żeby w ten sposób uniknąć napływu kupujących. Zakazano też handlu w miejscach publicznych; nie będzie m.in. jarmarków świątecznych. Ekspertki zasugerowały wprowadzenie dodatkowych obostrzeń po tym, jak mieszkańcy miast masowo udali się na uroczyste zapalanie miejskich choinek. 1 grudnia badania laboratoryjne potwierdziły 2 109 nowych przypadków zakażeń koronawirusem na Litwie. „Potwierdzono aż 28 zgonów, spowodowanych COVID-19. Od początku epidemii z powodu koronawirusa zmarło 547 mieszkańców kraju, a 282 zakażone osoby zmarły z innych powodów” – podał w środę Departament Statystyki.

Justina Petravičienė z Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego poinformowała, że na koronawirusa zmarła osoba należąca do grupy wiekowej 30-39 lat, która nie cierpiała na choroby współistniejące. Śmierć osoby została zarejestrowana w okręgu szawelskim. Obecnie na COVID-19 choruje 38 514 mieszkańców Litwy. W ciągu ostatniej doby wyzdrowiało 1278 zakażonych osób. Od początku pandemii na Litwie koronawirus dotknął 64 621 mieszkańców, wyzdrowiało 25 278. We wtorek na obecność koronawirusa zbadano 10 948 próbek, a ogółem już 1 277 043. W szpitalach przebywa 1 885 pacjentów z COVID-19, z których 148 - w reanimacji. Najwięcej przypadków koronawirusa (512) stwierdzono w okręgu wileńskim.

W związku z utrzymującą się trudną sytuacją epidemiczną w kraju, resort oświaty Litwy rozważał kwestię przyspieszenia zimowych ferii w szkołach. Ferie zimowe uczniów

Postanowiono ograniczyć zgromadzenia w przestrzeni publicznej z 5 do zaledwie 2 osób **Fot. Marian Paluszkievicz**

jednak nie rozpoczną się wcześniej. Nie zostanie wprowadzona powszechna nauka na odległość - poinformowało w środę Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu. „Uczniowie rozpoczną ferie 23 grudnia i zakończą 5 stycznia” – podało ministerstwo w oświadczeniu.

Ustępujący minister Algirdas Monkevičius stwierdził, że decyzja o niewprowadzaniu powszechnej edukacji zdalnej została podjęta po konsultacjach z dyrektorami szkół, dyrektorami stowarzyszeń łączących przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja.

„Większość ludzi twierdzi, że powszechna edukacja zdalna nie jest konieczna” – powiedział Monkevičius.

Według niego, nauka zdalna może zostać wprowadzona w poszczególnych samorządach już teraz, o ile tak postanowi dyrektor administracji samorządowej i dana szkoła, a decyzję poprze Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego.

Według ministerstwa, niezależnie od sposobu funkcjonowania szko-

ły widać, że nie są one ogniskami choroby. Koronawirusem jest obecnie zakażonych ponad 1,5 tys. pracowników placówek oświatowych i ponad 2 tys. dzieci.

„Bez względu na to, jak działa szkoła, widać, że liczba chorych się nie zmienia” – powiedział minister.

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda podczas spotkania w środę, 2 grudnia, wraz z pełniącym obowiązki premiera Sauliusem Skvernelisem zaapelowali o przygotowanie się do przyjęcia szczepionek COVID-19, omówili zarządzanie pandemią oraz gotowość przekazania prac nowemu rządowi. Tymczasem Wielka Brytania jako pierwszy kraj na świecie dopuściła w środę do użycia opracowaną przez firmy Pfizer i BioNTech szczepionkę przeciw koronawirusowi. ■

Opr. J.G.

(na podst. sam.lt, stat.gov.lt, wiloteka.lt)

**TVP
WILNO**

W grudniu czeka nas pogodowy przekładaniec

Honorata Adamowicz

Klimatyczna zima rozpoczęła się 1 grudnia. Na ten moment przewiduje się, że grudzień raczej niczym nas pogodowo nie zaskoczy.

Potwierdza to Selemonas Paltanavičius, starszy specjalista działu komunikacji przy Ministerstwie Ochrony Środowiska, przyrodnik, który od wielu lat przewiduje prognozy dla „Kuriera Wileńskiego” na podstawie własnych obserwacji.

– Trudno jest na sto procent powiedzieć, jaki będzie grudzień i czy czekają nas białe święta. Na podstawie moich wieloletnich obserwacji mogę powiedzieć, że w grudniu czeka nas pogodowy przekładaniec. Początek zimy, 1 grudnia, zaczął się bardzo ładnie, w okręgu wileńskim mamy śnieżek, a temperatura w nocy miejscami spadła nawet do minus 10 stopni. Na północy Litwy mamy jeszcze więcej śniegu, ale w niektórych regionach jeszcze go nie było – komentuje przyrodnik.

Od kilku lat mamy do czynienia z łagodną i niezbyt śnieżną zimą.

– Według moich prognoz, tegoroczny grudzień nie będzie cieplejszy od ubiegłorocznego. Przez cały listopad w powietrzu wszędzie było mnóstwo owadów, to mówi o tym, że pierwsza połowa grudnia nie będzie mroźna i nie będzie śniegu. Zachowanie ptaków mówi to samo. Zazwyczaj, gdy już ma nadejść prawdziwa zima, to ptaki możemy spotkać tylko w tych miejscach, gdzie mają jakieś jedzenie. Na dzisiaj możemy je spotkać w mieście. W ciągu miesiąca możliwe dwa, trzy razy temperatura spadnie poniżej zera – prognozuje Selemonas Paltanavičius.

Wiele na temat zbliżającej się zimy możemy też powiedzieć na podstawie obserwacji cebuli – jeśli ma więcej łupin, to będzie zimno, jeśli mniej – można spodziewać się ciepła. Obserwacje ptaków, zwłaszcza w porze odlotów, również przynoszą pewne dane. Szpaki i żurawie wiedzą dobrze, gdy nadciąga sroga

W niektórych regionach Litwy śniegu jeszcze nie było **Fot. M. P.**

zima. Odfruwają wtedy wcześniej. Jeżeli jesienią wrony zaczynają niepokojnie latać w stadzie i krakać, będzie śnieg i ochłodzenie. Wróble na odwrót – jeśli zbliża się mroź lub śnieg bez wiatru – stroszą pióra i siedzą cicho na drzewach albo szukają schronienia w budynkach.

Według prognoz Selemonasa Paltanavičiusa w tym roku święta mają być białe.

– Myślę, że w tym roku święta będą białe i temperatura spadnie poniżej zera. Jeśli na Marcina, 11 listopada, kaczka jest na wodzie, to Boże Narodzenie – będzie na lodzie. Taka jest mądrość ludowa, a ci, którzy w nią wierzą, przewidują, że Boże Narodzenie będzie białe. A 11 listopada kaczki pływały, więc myślę, że będzie biało. Wielkich mrozów w grudniu nie przepowiadam – dodaje przyrodnik.

Łosie i jelenie przed poważniejszą zimą zbierają się na swoich zimowych pastwiskach, gdzie przez

całą zimę mogą się żywić i gdzie znajdują gałązki wierzby. Ale w tym roku są jeszcze daleko od pastwisk, to znaczy, że jeszcze nie będzie prawdziwej zimy. Bogactwo lub brak grzybów również wskazuje na możliwą pogodę. Borowiki przed mroźną zimą nie rosną, a w tym roku mieliśmy ich mnóstwo.

– Tym, którzy chcą wiedzieć, kiedy nadejdzie zima, radziłbym śledzić odloty ptaków, zwłaszcza gęsi. Jeśli lecą wysoko, wkrótce nadejdzie zimno. A jeśli latają nisko, to znaczy, że zimno ich nie dogoni, a one nigdzie się nie spieszą – zapewnia rozmówca.

13 grudnia, to Dzień Światła, do Bożego Narodzenia pozostaje zaledwie dwanaście dni. W tym okresie każdy kolejny dzień wróży nam, jaki będzie kolejny miesiąc roku. ■

PRZYSŁOWIA LUDOWE NA GRUDZIEŃ

- Mroźny grudzień, wiele śniegu, żyzny roczek będzie w biegu.
- W pierwszym tygodniu grudnia, gdy pogoda stała, będzie zima długo biała.
- Grudzień jaki, czerwiec taki.
- Suchy grudzień stoi za to, że sucha wiosna i suche lato.
- Jeśli w grudniu często dmucha, to w marcu wciągnie plucha.
- Grudzień z grzmotami, rok z wiatrami.
- Gdy w adwencie szadź na drzewach się pokazuje, to rok urodzajny nam zwiastuje.
- Grudzień zimny, śniegiem pokryty, daje rok w zboże obfity.

Wiek nie jest przeszkodą w nauce i zdobywaniu nowych kompetencji

Znane powiedzenie „Na naukę nigdy nie jest za późno” w kontekście coraz doskonalszych technologii, a co za tym idzie – zmieniającego się w szybkim tempie życia, nabywa coraz szerszego znaczenia. Nic dziwnego więc, że uczenie się przez całe życie jest coraz bardziej aktualne również w dziedzinie zawodowej. Jednak, jak podkreślają specjaliści, wymagania konkurencyjnego rynku pracy mogą się stać dla przedstawicieli starszego pokolenia trudnym czy nawet niemożliwym do pokonania wyzwaniem.

ROŚNIE LICZBA PRACOWNIKÓW W STARSZYM WIEKU

Według danych Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej Eurostat, pod względem wskaźnika uczenia się przez całe życie Litwa wśród 28 krajów Unii Europejskiej zajmuje ósme miejsce od końca.

Osób w wieku od 25 do 64 lat, które się uczą przez całe życie, jest w naszym kraju zaledwie 5,9 proc., podczas gdy średnia unijna wynosi 10,9 procent. W ostatnim czasie na rynku pracy zaszły duże zmiany – coraz więcej jest na nim osób w starszym wieku, dlatego szczególnie ważne jest zapewnienie warunków do nauki dla tych właśnie osób.

– Są to nadal aktywni, poszukiwani na rynku pracy ludzie, którym nierzadko trzeba się dostosowywać do potrzeb dnia dzisiejszego poprzez zmianę kwalifikacji czy zdobywanie nowych kompetencji. Posiadane nawyki cyfrowe umożliwiają w szerszym zakresie naukę przez całe życie – w naszych czasach doskonalenie się, utrzymanie się na rynku pracy bez umiejętności korzystania z technologii informacyjnych staje się po prostu niemożliwe – mówi Birutė Stanevičienė, ekspert ds. informowania zrzeszenia „Langas į ateitį” („Okno w przyszłość”).

NABYWAJĄ PEWNOŚCI SIEBIE

Starsza część naszego społeczeństwa nie miała możliwości formalnego uczenia się nawyków cyfrowych – w

odróżnieniu od młodego pokolenia, większość z nich to samoucy. Dlatego też pracownikom w starszym wieku niezwykle ważne jest zdobywanie i doskonalenie tych właśnie nawyków.

Organizowane w ramach projektu „Prisijungusi Lietuva” nieodpłatne szkolenia kompetencji cyfrowych zarówno dla osób początkujących, jak też dla zaawansowanych użytkowników technologii informacyjnych i Internetu są odpowiedzią na powstające zapotrzebowania.

Co prawda, jak podkreśla rozmówczyni, nierzadko osoby w starszym wieku przed przystąpieniem do takowych szkoleń powstrzymuje nastawienie i obawy, że nie dadzą rady, nie nauczą się.

– Jednak ci, którzy się odważyli się, zdobyli więcej motywacji i pewności siebie – mówi B. Stanevičienė.

PRAWDZIWA POMOC DLA PRACUJĄCYCH LUB POSZUKUJĄCYCH PRACY

Organizowane obecnie w sposób zdalny nieodpłatne szkolenia z zakresu kompetencji cyfrowych dla osób zaawansowanych obejmują 11 różnego rodzaju programów, uczestnicy otrzymują więc nie tylko wiedzę na temat tego, jak bezpiecznie korzystać z Internetu i dzielić się ważną informacją, ale również – jak skutecznie zarządzać

czasem z wykorzystaniem kalendarzy internetowych, korzystać z różnego rodzaju programów do korygowania fotografii, chmur internetowych, jak tworzyć blog, stronę internetową, sporządzać nowoczesne CV i in.

Te nawyki to nowe wartości zarówno w życiu codziennym, jak też – w działalności zawodowej.

„Mamy niemało przykładów, gdy po ukończeniu szkoleń z zakresu kompetencji cyfrowych osoby poszukujące pracy znalazły ją, bo z powodu braku wiedzy w tym akurat zakresie nie mogły jej znaleźć wcześniej” – podkreśla B. Stanevičienė.

Osoby chętne udziału w szkoleniach z zakresu kompetencji cyfrowych dla osób zaawansowanych proszone są o rejestrację pod nr tel. +370 620 20 961 oraz na e-mail: mokymai@vipt.lt. Formularz rejestracji można wypełnić na prisijungusi.lt.

O PROJEKcie „PRISIJUNGUSI LIETUVA” (WWW.PRISIJUNGUSI.LT)

Celem projektu jest zachęcanie mieszkańców Litwy do zdobywania nawyków potrzebnych do efektywnego, wszechstronnego, bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu oraz aktywnego udziału w tej działalności wspólnot lokalnych.

Projekt realizuje Komitet Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego wspólnie z partnerami: zrzeszeniem „Langas į ateitį” („Okno w przyszłość”), Służbą Regulacji Łączności Republiki Litewskiej, Litewską Narodową Biblioteką im. Martynasa Mažvydasa, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej.

Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa Republiki Litewskiej.

Zam. 2302

**PRISIJUNGUSI
LIETUVA**

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Wspólna historia, wzajemny szacunek

Krzysztof Subocz

Mówi się, że wraca pozytywna atmosfera, którą odczuwały oba narody za kadencji prezydenta RL Valda-sa Adamkusa.

– Potwierdzam – mówi „Kuriero-wi Wileńskiemu” konsul Republiki Litewskiej w Szczecinie, Wiesław Wierzchoś. – Hołd prezydenta RP oddany bohaterom Litwy spoczywającym na antokolskim cmentarzu, a także sercu Marszałka Piłsudskiego na wileńskiej Rossie, robią wrażenie. Pamięć o przeszłości pozwala budować we wzajemnym poszanowaniu wspólną przyszłość – dodaje konsul.

Litwa i Polska są członkami Unii Europejskiej, wspólnie ćwiczą na poligonach w ramach członkostwa w przymierzu NATO. Gdy prezydent RP Andrzej Duda oddawał hołd Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, towarzyszyli mu żołnierze Wojska Litewskiego, pierwszy raz w historii stosunków polsko-litewskich.

– Tak, to ogromny postęp, a także szacunek dla dokonań twórcy państwa polskiego i powrotu Polski na mapę Europy i świata. Tym samym, Litwa na kanwie zwycięstwa Polski nad bolszewikami zyskała bardzo wiele. Historia upominała się o rzeczywistość – zapewnia konsul Wierzchoś.

Należy dodać, że i my w Polsce oddajemy cześć współczesnym bohaterom Litwy, którzy swoje życie poświęcili Ojczyźnie. Mowa o tragicznym wypadku lotniczym Dariusza i Girénasa w lesie w Pszczelniku koło Myśliborza. W miejscu katastrofy znajduje się stylizowany ołtarz, a obok przeniesiona spod Kowna (dokąd mieli lecieć piloci) chata, w której urządzono Muzeum Dariusza i Girénasa. Tymi miejscami opiekują się Polacy, mieszkańcy i władze samorządowe Myśliborza z burmistrzem Piotrem Sobolewskim, leśniczy i młodzież szkolna oraz lokalna diaspora litewska. W Pszczelniku kilka razy na uroczystościach rocznicowych (w połowie lipca) byli prezy-

Opinia publiczna w Polsce jest pod ogromnym wrażeniem listopadowej wizyty prezydenta RP Andrzeja Dudy na Litwie.

Konsul Wiesław Wierzchoś
Fot. Henryk Gaszkowski

denci Republiki Litewskiej. Był tam też swego czasu śp. Lech Kaczyński, prezydent RP.

– Chcę mocno podkreślić zaangażowanie Kościoła katolickiego, Kurii Metropolitalnej Szczecińsko-Kamieńskiej, w uczczeniu pamięci obu pilotów i ich bohaterskiej śmierci. Osobiście jest w to zaangażowany ks. abp metropolita Andrzej Dzięga.

W katedrze szczecińskiej na wieczną pamięć umieszczono tablicę poświęconą Dariuszowi i Girénasowi. Każdego roku w połowie lipca z udziałem władz litewskich i polskich odprowadzana jest uroczysta Msza św. – zaznacza rozmówca.

„Polskę i Litwę łączy sąsiedztwo. Ja mówię, że są trzy etapy dobrego sąsiedztwa. Pierwszy to należy w płocie otworzyć furtkę, drugi to otworzyć bramę, a trzeci, no właśnie, po co ten cały płot? Dobrym sąsiadom nie potrzebny jest płot” – mówił „Kuriero-wi Wileńskiemu” kilka lat temu ks. abp Andrzej Dzięga.

– I tak się dzieje. Trwają prace na budowie nowoczesnej magistrali drogowej i kolejowej. Na Litwę popłynie prąd z Polski. Mocno są zaawansowane prace nad hydrostradą Szczecin-Świnoujście-Kłajpeda. Z czasem ogromne tiry nie będą musiały przemieszczać się wąskimi, krętymi drogami na Warmii i Mazurach. Towary popłyną promami – dopowiada konsul Wiesław Wierzchoś.

To są już wymierne argumenty dobrego sąsiedztwa. Kolejne powstaną podczas dorocznych spotkań Rady Prezydentów Litwy i Polski. ■

Prezydent RP Andrzej Duda Fot. Marian Paluszkiewicz

Spór o przyszły rząd między Nausėdą a Šimonytė

Antoni Radczenko

Przed dwoma tygodniami Ingrida Šimonytė upubliczniła listę kandydatów na stanowiska ministrów. Początkowo z kandydatami spotkali się doradcy prezydenta, później rozmowy prowadził osobiście Gitanas Nausėda. Prezydent przed wtorkową rozmową z nominowanym premierem odbył spotkania tylko z połową kandydatów na ministrów.

ODMIENNE WNIOSKI

Ośrodek prezydencki poinformował, że prezydent nie zgadza się na kilku z proponowanych kandydatów. Nie wymienił jednak żadnych nazwisk. „Prezydent wypowiedział swoje zastrzeżenia wobec kilku kandydatów na ministrów. Zostało uzgodnione, że na te stanowiska będą szukane inne osoby, które będą mogły zająć stanowiska. Prezydent wyraził swoje uwagi dotyczące kompetencji niektórych kandydatów” – oświadczył po spotkaniu rzecznik prasowy prezydenta, Antanas Bubnelis. Szef prezydenckiej służby prasowej poinformował, że rozmowy z kandydatami będą kontynuowane.

Odmienny wniosek ze spotkania ma Šimonytė. „Nie było żadnego porozumienia w sprawie poszukiwania nowych kandydatów. Po prostu, prezydent podzielił się uwagami względem kandydatów, którzy już spotkali się z prezydentem i względem tych, z którymi jeszcze nie spotykał się” – oświadczyła polityk. Nowa premier podkreśliła, że rząd jest koalicyjny, dlatego lista kandydatów jest zatwierdzana przez wszystkie trzy partie. Dodała, że pod koniec tygodnia ma być gotowy projekt programu rządowego.

Wyłoniona przez nową większość sejmową premier Ingrida Šimonytė nie będzie łatwym partnerem dla ośrodka prezydenckiego. W miniony wtorek odbyła się rozmowa między nową szefową rządu a Gitanasem Nausėdą. Obie strony wyciągnęły absolutnie inne wnioski ze spotkania.

PROCES SIĘ WYDŁUŻA

Zastępca redaktora naczelnego portalu LRT Aleksandra Ketlerienė w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” oświadczyła, że nie rozumie za bardzo sensu wtorkowego spotkania, zwłaszcza w obliczu pandemii, kiedy decyzje trzeba podejmować szybko. – Spotkania prezydenta z potencjalnymi ministrami są normalnym procesem, jednak widzimy, że ten proces znacznie się wydłużył. Początkowo potencjalni ministrowie musieli się spotkać z grupą doradców, a tylko później z prezydentem. Trzeba pamiętać, że państwo teraz znajduje się w stanie ekstremalnym. Pandemia nie tylko nie maleje, ale się zwiększa. Tak naprawdę, kraj nie ma czasu na dłuższe refleksje – dzieli się spostrzeżeniami dziennikarka.

Ketlerienė sądzi, że poprzez spotkanie z Šimonytė prezydent wysłał sygnał do społeczeństwa, że bierze aktywny udział w kształtowaniu przyszłego rządu. – Dziwnie wygląda decyzja prezydenta o spotkaniu, kiedy odbył rozmowy tylko z połową kandydatów. Czy możemy wyciągnąć wniosek, że opinie o innych kandydatach, z którymi się jeszcze nie spotkał, były ukształtowane przez doradców lub na podstawie opinii publicznej? Trudno też powiedzieć, jaką wiadomość chciał przekazać prezydent. Powiedziano, że niektórzy kandydaci mu nie pasują, ale nie powiedziano, kto konkretnie. Najprawdopodobniej celem takiego spotkania było pokazanie, że prezydent aktywnie bierze udział w tworzeniu nowego rządu.

13. >>

Ingrida Šimonytė nie będzie łatwym partnerem dla ośrodka prezydenckiego
Fot. Robertas Dačkus, prezidentas.lt

Kandydatem na ministra sprawiedliwości jest Ewelina Dobrowolska z Partii Wolności **Fot. Marius Morkevičius, ELTA**

12. >>

Z jednej strony to jest dobrze, z innej chciałabym powtórzyć pytanie – czy mamy na to czas? W każdym bądź razie mam nadzieję, że do końca tygodnia już będziemy znali skład nowego rządu – podkreśla zastępca redaktora portalu LRT.

LISTA PROPONOWANYCH MINISTRÓW

9 listopada została podpisana nowa umowa koalicyjna. Przez najbliższe cztery lata Litwą będzie rządziła koalicja konserwatywno-liberalna składająca się z konserwatystów, Ruchu Liberalów oraz Partii Wolności. Koalicja liczy 74 posłów. Siłą wiodącą nowej koalicji będą konserwatyści, których frakcja liczy 50 posłów. Ruch Liberalów ma 13 przedstawicieli w parlamencie. Będąc drugą, pod względem liczebności partią w koalicji, Ruch Liberalów otrzymał stanowisko przewodniczącego Sejmu RL. Najmniejszy partner koalicyjny, Partia Wolności, posiada 11 posłów.

Nowa władza w podpisanej umowie koalicyjnej zadeklarowała, że sporo uwagi będzie poświęcać prawom, swobodom i obowiązkom obywateli. Nowi koalicjanci zapewnili, że w polityce będą w pierwszej kolejności kierowali się przejrzystością i najwyższymi standardami etycznymi. Ważnym elementem polityki zagranicznej będzie przestrzeganie praw

człowieka. Do działań niecierpiących zwłoki należą też blokada eksportu z elektrowni atomowej w Ostrowcu oraz synchronizacja z sieciami energetycznymi Europy kontynentalnej. Nowa koalicja chce też polepszyć klimat inwestycyjny. Wśród dalszych zagadnień znalazł się zapis o oryginalnej pisowni nazwisk.

Lista kandydatów na stanowiska w przyszłym rządzie jest następująca: minister środowiska – Simonas Gentvilas (Ruch Liberalów); minister energetyki – Dainius Kreivys (konserwatyści); minister finansów – Gintarė Skaistė (konserwatyści); minister ochrony kraju – Arvydas Anušauskas (konserwatyści); minister kultury – Simonas Kairys (Ruch Liberalów); minister ochrony socjalnej i pracy – Monika Navickienė (konserwatyści); minister transportu – Kasparas Adomaitis (Partia Wolności); minister zdrowia – Arūnas Dulkys (konserwatyści); minister oświaty, nauki i sportu – Jurgita Šiugždinienė (konserwatyści); minister sprawiedliwości – Ewelina Dobrowolska (Partia Wolności); minister ekonomii i innowacji – Aušrinė Armonaitė (Partia Wolności); minister spraw zagranicznych – Gabrielius Landsbergis (konserwatyści); minister spraw wewnętrznych – Agnė Bilotaitė (konserwatyści).

TVP
WILNO

Do wojska - ponad 3,8 tys. mężczyzn

7 stycznia przyszłego roku, kiedy zostaną sporządzone listy poborowych, do wojska zostanie powołanych ponad 3,8 tys. mężczyzn, poinformowało we wtorek Ministerstwo Obrony Narodowej (KAM). Według KAM, kolejni studenci z 210 szkół wyższych będą mogli wykonywać obowiązkową służbę wojskową poprzez udział w szkoleniu Młodszych Oficerów. Pierwsi powołani w przyszłym roku będą musieli rozpocząć służbę pod koniec marca. Listy powołanych do służby będą udostępnione na stronie 2020.m.karo.prievolininku.sarasas (karys.lt)

Wileńska choinka znów najpiękniejsza!

Każdego roku w okresie świątecznym Wilno zaskakuje świat swoją główną choinką. W tym roku jest podobnie – większość światowych mediów już zwróciło uwagę na wileńskie świąteczne drzewko. W tym roku brukselska organizacja turystyczna European Best Destinations po raz kolejny uznała wileńską choinkę za jedną z najpiękniejszych w Europie.

„Główna choinka jest nowoczesna, ale tradycyjne drzewko wewnątrz instalacji pokazuje, że pomimo zmian spowodowanych pandemią, duch Bożego Narodzenia zawsze pozostaje ten sam” – chwalono wileńską choinkę.

L24.lt, zw.lt
Fot. M. P.

Kwitnie nielegalny przemysł „litewskiego złota“

Honorata Adamowicz

– Przemysł bursztynu jest dosyć częsty, w ciągu roku zatrzymujemy kilkunastu przemytników tego kruszcu, ale zazwyczaj przemycany jest z rosyjskiego obwodu kaliningradzkiego. Rzadko, ale zdarza się, że jest też przemycany z Ukrainy. Zazwyczaj przemycą się kilka, kilkadziesiąt kilogramów, a tu 105 kg. To już nowość. Na ile wiemy, wydobywanie bursztynu na Ukrainie odbywa się nielegalnie – mówi dla „Kuriera Wileńskiego” Gediminas Kulikauskas, rzecznik prasowy działu kryminalistyki Służby Celnej na Litwie.

W poniedziałek, o godz. 21.30, obywatel Białorusi, przekraczając granicę w Miednikach, zadeklarował jako ładunek części samochodowe przewożone na Litwę mikroautobusem marki Mercedes-Benz Sprinter. Po dokładnym sprawdzeniu ładunku funkcjonariusze znaleźli pod częściami samochodowymi białe, plastikowe torby, pełne mniejszych worków z bursztynem. Znalezione takie worki również w kabinie pojazdu.

– W sumie funkcjonariusze znaleźli 95 worków pełnych kawałków surowego bursztynu o różnych rozmiarach (niektóre imponujące wielkością i pięknem). Ich łączna waga to 105 kg, wstępna wartość to 12 tys. 700 euro. Kierowca przyznał, że przewoził bursztyn na Litwę z zamiarem „zarobienia”, jego zdaniem, sam bursztyn wydobywa się na Ukrainie, w nielegalnych kopalniach. Na pierwszy rzut oka jest to nieszlifowany, surowy bursztyn. Wileńska Prokuratura Okręgowa wszczęła postępowanie przygotowawcze w sprawie przemytu. Kie-

Celnicy w Miednikach odnotowują coraz więcej prób nielegalnego wwiezienia bursztynu na Litwę z rosyjskiego obwodu kaliningradzkiego. W poniedziałek 23 listopada w Miednikach zatrzymano zaś 105 kg bursztynu przemycanego prawdopodobnie z Ukrainy.

■ Bursztyn to dosyć drogi kruszec, ponieważ wkrótce może go w ogóle nie być

rowcy grozi kara grzywny, a także konfiskata nielegalnego towaru oraz środka transportu – informuje Gediminas Kulikauskas.

Kazimieras Mizgiris, właściciel galerii muzeum bursztynu w Nidzie, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że bursztyn uważany jest za jeden z międzynarodowych symboli Litwy, za „litewskie złoto”, ale już od dawna rodzimi producenci biżuterii z tego kruszcu muszą posilkować się importem z racji spadającego wydobycia w kraju. Odkąd Rosja wprowadziła zakaz eksportu surowych kamieni, coraz więcej osób stara się sprzedawać kamienie nielegalnie.

– Największym, potencjalnym miejscem na Litwie, w którym znajduje się bursztyn, jest Zalew Kuroński (lit. Kuršių marios). Tego

kruszcza znajduje się tam ok. 300 ton. Złóża na Litwie to tylko „kropla w morzu”. Ten bursztyn można bardzo szybko wydobyć i sprzedać Chińczykom, ale co wtedy? Jaka to będzie Litwa bez bursztynu – pyta retorycznie Kazimieras Mizgiris.

Na Litwie zaprzestano wydobycia bursztynu ponad 100 lat temu, co nie przeszkodziło Litwinom w tworzeniu wizerunku Litwy jako krainy bursztynu.

– A więc wydobywanie bursztynu na Litwie ze złóż jest niemożliwe. Morze Bałtyckie wypłukuje złoża bursztynu i podczas sztormów wyrzuca je na plażę. Bursztyn podlega naturalnemu procesowi szlifowania przez fale morskie, wskutek czego jego pierwotna forma została zatarta. Mamy około 200 zbieraczy bursztynu, którzy poszukują go na brzegu.

15. >>

14.>>

Zazwyczaj na trzeci dzień po sztormie morze wyrzuca bursztyn. Znam osoby, którym udało się w taki sposób nazbierać ponad 200 kg – opowiada właściciel galerii.

Bursztyn na Litwie można znaleźć nie tylko nad morzem, lecz również na Żmudzi, w jeziorze o nazwie Lūkštas (Łukszta). Prawdopodobnie bursztyn znajduje się w kilku innych jeziorach. Potencjalnie największym terenem, na którym znajduje się bursztyn, jest Zalew Kuroński. Wydobycie bursztynu odbywało się tam już w XIX wieku.

– Bursztyn to dość drogi kruszec, ponieważ wkrótce może go w ogóle nie być. On w żaden sposób nie rozmnaża się i nie produkuje, jego ilość jest limitowana. Dzisiaj jeden gram bursztynu może kosztować 70 euro, a może i 5 i 10 euro. Jeżeli kupujesz korale, to za gram trzeba zapłacić około 15 euro. Cena bursztynu zależy nie tylko od jego rozmiaru. Także od jego koloru i struktury. Ważne jest między

Kazimieras Mizgiris, właściciel galerii muzeum bursztynu w Nidzie, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że bursztyn uważany jest za jeden z międzynarodowych symboli Litwy, za „litewskie złoto”

innymi to, czy nie jest popękany. Im rzadszy kamień, tym droższy – informuje rozmówca.

Bursztyn jest popularny w Chinach nie tylko ze względu na walory estetyczne. Zamiłowanie do tych kamieni wynika z ich historii, religii i wierzeń. Chińczycy wierzą w jego medyczne właściwości, takie jak działanie uspokajające czy też łagodzenie chorób układu krążenia. Buddyści natomiast uważają, że wśród naturalnych kamieni przynoszących ludziom szczęście i równowagę jest właśnie bursztyn.

– Kiedyś Chińczycy mieli własne złoża bursztynu, ale już nie mają. Wszystko wykorzystali. Ale nostalgia do tego kamienia pozostała, dlatego dzisiaj Chińczycy jadą do państw bałtyckich i najpiękniejsze kawałeczki bursztynu wywożą do siebie. Nielegalnie sprowadzają bursztyn do nas, ponieważ mamy tradycje powiązane z tym kruszcem, mamy fabryczki obróbki bursztynu, mamy też ludzi, którzy bardzo dobrze znają się na tym rzemiośle. Lubię często mówić, że w Litwinach płynie bursztynowa krew. Bursztyn dla naszych ludzi jest bardzo ważny. Gdy trzymamy go w dłoni, czujemy ciepło, ma bardzo dobrą energię – zapewnia Kazimieras Mizgiris. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

Jeden gram bursztynu może kosztować 70 euro, a może 5 i 10 euro

Z Wilna do Kijowa z airBaltic

Łotewskie linie lotnicze airBaltic uruchamiają od 1 grudnia bezpośrednie loty z Wilna do Kijowa, stolicy Ukrainy. Pasażerowie będą latać dwa razy w tygodniu firmowym samolotem Airbus A220-300. Przewidywany czas lotu - 1 godz. i 15 min. AirBaltic obsługuje obecnie bezpośrednie loty z Wilna, Rygi i Tallina do różnych europejskich centrów biznesowych i popularnych miejsc wakacyjnych. Szczegółowy rozkład lotów airBaltic można znaleźć na stronie internetowej www.airbaltic.com. Przed podróżą zdecydowanie zaleca się pasażerom sprawdzenie przepisów dotyczących podróży i ograniczeń lotniskowych na oficjalnych stronach internetowych lub w lokalnych ambasadach.

W nowym roku drożeje gaz

Od 1 stycznia na Litwie więcej za gaz zapłacą mieszkańcy zużywający do 300 m³ gazu rocznie – po 50 centów za 1 m³, podczas gdy obecnie płać po 47 centów. Miesięczna tzw. opłata abonamentowa nie ulega zmianie i wyniesie 56 centów. Dla innych grup użytkowników cena gazu nie zmieni się lub nieco się zmniejszy. Mieszkańcy, którzy zużywają rocznie do 300 m³ gazu (na przygotowywanie posiłków), zapłacą o 3 centy (o 6,38 proc.) więcej – gaz zdrożeje dla nich do 50 centów za 1 m³ (z VAT). Mieszkańcy zużywający do 20 tys. m³ gazu rocznie (na ogrzewanie) zapłacą tyle samo, co dotąd – cena nadal będzie wynosiła 28 centów za 1 m³, zużywający zaś ponad 20 tys. m³ zapłacą mniej o 1 cent – cena wyniesie 26 centów za 1 m³. Dla użytkowników I grupy cena gazu wzrośnie z powodu droższej jego dystrybucji. Dla wszystkich trzech grup miesięczna tzw. opłata abonamentowa nie ulega zmianie.

Wilnoteka.lt
Fot. madeinvilnius.lt

Barbara Stankiewicz: Właściwy kierunek – to polskojęzyczna Wileńszczyzna wiedzy, kultury i innowacji

Rozmowa z Barbarą Stankiewicz, doradczynią ministra oświaty, nauki i sportu RL oraz finalistką konkursu „Polak Roku 2020”

Rozmawiała Ilona Lewandowska

Co oznacza dla Pani bycie Polką na Litwie?

Dla mnie to autentyczne poczucie wielokulturowej, polskojęzycznej tradycji ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego i współpracy z Polską. To także poznanie małej ojczyzny Miłosza, postrzeganie różnorodności, inne poczucie przestrzeni, historii i nieraz współczesnych priorytetów. Ale najważniejsze w procesie „bycia Polką” są osoby, które polskość dla mnie przekazały – dziadkowie, rodzice i nauczyciele oraz ich zobowiązanie nas do utrwalenia jakościowego i treściowego przekazu polskości dla innych pokoleń.

Jaki wpływ na kształtowanie się Pani tożsamości narodowej miały studia historyczne?

Jestem pewna, że kluczowy. Studia na wydziale Uniwersytetu Wileńskiego to była przygoda intelektualna, która trwa do dziś. Brytyjski historyk Peter Burke pod koniec lat 80-tych, zastanawiając się nad pamięcią historyczną, wyłonił dwa podstawowe pytania do zrozumienia tego zjawiska: „Kto chce kogo pamiętać i dlaczego? Kto chce kogo zapomnieć i dlaczego?”. Innymi słowy, jeśli kulturę pamięci można rozumieć jako wybiórczy i subiektywny stosunek grupy do przeszłości, to należy badać stale tworzone i odtwarzane narracje i ich przejawy, a także identyfikować ich cele i motyw. Te pytania ilustrują istotę teorii kultury pamięci, która została opracowana kilka dekad później. Na te pytania musimy jako polska mniejszość narodowa na Litwie również sobie odpowiedzieć, dlatego że konceptualnej i ciągłej narracji Polaków na Litwie na razie nie mamy. Jestem pewna, że podjęcie refleksji nad tymi pytaniami może pomóc zmienić nie tylko punkt wyjściowy naszego myślenia, ale również mentalne jego granice w stronę geopolityki, a nie poziomu samorządu oraz przekonać

Barbara Stankiewicz
Fot. Jurgita Kunigiškytė

do tego nie tylko Litwinów, ale przede wszystkim samych siebie. Odpowiedź na te pytania może pomóc w wykryciu i stabilizowaniu się strategicznych decyzji, które dzisiaj musimy podjąć, aby zadbać o polskojęzyczną Wileńszczyznę i polskość na Litwie. Tożsamość narodowa nie może być przecież powodem podważania kompetencji do obejmowania najważniejszych urzędów w państwie, a sprawy takie jak choćby pisownia przez „w”, to nie problem mniejszości polskiej, a litewskiej myśli politycznej.

Od kilku lat bierze Pani udział w Narodowej Ekspedycji. Jak ocenia Pani udział w projekcie? Co on daje?

Narodowa Ekspedycja jest telewizyjnym projektem popularyzującym historię Litwy i współczesne spojrzenie na nią, na to, jak przekłada się na współczesne stosunki Litwy z jej sąsiadami. Przez te kilka lat zdarzyło się naprawdę dużo. Ekspedycja odwiedziła już ponad 20 państw. Patrząc na odwiedzane miejsca z per-

spektywy historycznej pokazała ona również polsko-litewskie relacje na przestrzeni dziejów, w których stare czy nowe klótnie między Polakami i Litwinami na Litwie, jak też między Litwą i Polską w skali europejskiej, wyglądają jak niepotrzebne wojny domowe. Uważam, że spojrzenie na tę wspólną historię jest nam niezbędne, ponieważ bez obalenia barier pamięci historycznej, politycznych i gospodarczych ani Litwa, ani Polska nie potrafią ocalić swych europejskich korzeni ani sprostać wyzwaniom przyszłości. Bez tej refleksji pozostaje jedynie finlandyzacja lub samobójstwo nacjonalistyczne.

Od ponad roku jest Pani doradcą ministra edukacji. W jakich obszarach koncentrują się Pani działania? Co udało się osiągnąć?

Pracowałam z wiceminister Jolantą Urbanowicz w dwóch podstawowych obszarach – problematyką oświaty mniejszości narodowych oraz wczesnego nauczania. Mieliśmy bardzo krótki czas na wdrożenie strategicznych działań, ale niektóre sprawy udało się rozwiązać. Podpisaliśmy deklarację z Polską dotyczącą oświaty mniejszości litewskiej w Polsce i polskiej na Litwie, zatwierdziliśmy harmonogram wdrażania tej deklaracji oraz ogłosiliśmy publiczny konkurs na wyłonienie komisji, która będzie monitorować wdrażanie i będzie powołana już niebawem. Wydaliśmy zezwolenie na okres przejściowy korzystania z podręczników z Polski oraz możliwość zdawania języka polskiego jako państwowego od 2022 r. Do tych decyzji i prac przyczyniło się wiele osób, nie są to osobiste nasze sukcesy, co świadczy o tym, że przy współpracy i codziennym lobbowaniu problematyki mniejszości narodowych można przekonać nawet wrogów i odnieść zwycięstwo w nierozstrzygalnych sprawach.

16. >>

Czego potrzebują według Pani polskie szkoły na Litwie? Jak to osiągnąć?

Polskie szkoły są unikatowym modelem przykładu oświaty mniejszości narodowych na świecie. To jest wielka zasługa oświatowców mniejszości narodowych i polskich polityków, którzy zadbali, aby taki model powstał i został zachowany. Jednak taki model potrzebuje nie tylko utrwalenia status quo, ale również refleksji i zadbania o konkurencyjność. Jestem pewna, że polskojęzyczna Wileńszczyzna wiedzy, kultury i innowacji to właściwy kierunek rozwoju. Te czynniki są niezbędne do wzmocnienia i wzbogacenia tożsamości polskiej na Litwie, dające Polakom możliwości do stawiania czoła wyzwaniom nowego tysiąclecia wraz ze świadomością wspólnych wartości oraz przynależności do wspólnej przestrzeni społeczno-kulturowej w skali nie tylko lokalnej, ale również europejskiej. Aby to się stało, musimy być nie tylko aktywni, ale i konkurencyjni, otwarci na wszystko, co mamy i czego nie mamy w swojej społeczności, również na te więzi poza Litwą, które nieraz są utracone z różnych powodów. Jednak podstawowym elementem jest znaczenie edukacji, nie tylko nauczania języków, ale i innych przedmiotów, aby powstała jakościowa współpraca

edukacyjna, zorientowana na postrzeganie osobnych potrzeb każdego ucznia dla rozwoju stabilnego, demokratycznego i konkurencyjnego społeczeństwa polskiego na Litwie. Sądzę, że tylko przy dobrej edukacji możemy być spokojni o rozwój kulturalny i ekonomiczny polskojęzycznej Wileńszczyzny, która rywalizuje z szybko rozwijającą się litewskojęzyczną Wileńszczyzną.

Praca w ministerstwie się kończy. Jakie są Pani plany na przyszłość? Czy jest w nich miejsce na działalność związaną ze sprawami Polaków na Litwie?

Praca z problematyką mniejszości narodowych jest dużym wyzwaniem i odpowiedzialnością. Jednak jak każda praca potrzebuje gromadzenia wiedzy, regularnej praktyki, dużej motywacji i konkretnej współpracy, co po roku w ministerstwie doskonale rozumiem. Wraz z wice-minister Jolantą Urbanowicz czujemy szczególną odpowiedzialność wynikającą z przynależności do polskiej mniejszości na Litwie i osobiste zobowiązanie, aby wykorzystać uzyskaną wiedzę i praktykę do dalszego rozwoju naszej społeczności. W jakiej formie będziemy podejmowały działania w przyszłości – okaże się już niebawem.

TVP
WILNO

Spotkanie dotyczące oświaty mniejszości narodowych
Fot. Ambasada RP w Wilnie

Wynagrodzenie mężczyzn wciąż wyższe niż kobiet

Wynagrodzenie brutto mężczyzn na Litwie w trzecim kwartale tego roku było o 177,6 euro wyższe niż wynagrodzenie kobiet, wynika z danych opublikowanych przez Departament Statystyki. Zarobki kobiet za wyjątkiem przedsiębiorstw prywatnych stanowiły średnio 88,5 proc., a wynagrodzenia „na rękę” – 89,7 proc. wynagrodzeń mężczyzn.

W trzecim kwartale średnia płaca zarobkowa kobiet przed nałożeniem podatku wynosiła na Litwie 1365,7 euro, mężczyzn – 1543,3 euro, tymczasem „na rękę” – odpowiednio 877,4 oraz 978,1 euro.

Powstanie nowa platforma danych o dostawie prądu

Podczas gdy Litwa liberalizuje rynek dostaw energii elektrycznej dla mieszkańców, spółka ESO do końca roku 2023 stworzy platformę do umieszczania i wymiany danych. Państwowa Rada Regulacji Energetyki (VERT) ogłosiła, że projekt inwestycyjny już jest skoordynowany. Według VERT obecny model nie jest standaryzowany, a z konsumentami zachodzi bardzo różnorodna wymiana danych – w różnych formatach i platformach. „Wspólna platforma umieszczania danych powinna zapewnić szybką i bezpieczną wymianę danych” – podano w raporcie. Liberalizacja rynku dostaw energii elektrycznej dla gospodarstw domowych odbędzie się w trzech etapach do 2023 roku. W pierwszym etapie niezależny dostawca energii elektrycznej ma być wybrany przez mieszkańców, którzy zużywają najwięcej prądu.

zw.lt
Fot: pixabay.com

Romantyczny zryw w imię wolności. Co na Litwie zostało po powstaniu listopadowym?

Ilona Lewandowska

W nocy z 29 na 30 listopada 1830 r. słuchacze warszawskiej Szkoły Podchorążych Piechoty pod dowództwem Piotra Wysockiego oraz grupa cywilów, z Ludwikiem Nabelakiem i Sewerynem Goszczyńskim na czele, rozpoczęli antyrosyjskie powstanie.

„Garstka młodzieży dała hasło do boju, a już na Nowy Rok 1831 było 30 tysięcy wojska i Rząd Narodowy. Roztoczył skrzydła Orzeł biały na czerwonych chorągwiach przed kolumną Zygmunta, poruszyły się w grobach popioły Batorego, Jana III, Czarnieckich, Żółkiewskich, Kościuszeki. Błyskawicą przeleciała wieść znad Wisły do Niemna i Dniestru, po Dniepr i Dźwinę, i zapaliła do boju Litwę naszą i Żmudź” – pisał w swoich wspomnieniach uczestnik walk Ignacy Domeyko.

CO POLAK ZACZĄŁ – DOKOŃCZĄ LITWINI

Przywódcy powstania nie od razu rozpoczęli starania o przeniesienie go na tereny Wielkiego Księstwa Litewskiego. Dopiero w styczniu 1831 r. wysłano z Warszawy emisariusza, pochodzącego z Litwy Jakuba Grotkowskiego, z zadaniem przekazania instrukcji dla Litwy.

– Powstanie trafiło na bardzo podatny grunt, przede wszystkim ze względu na ogólną niechęć do carskiej władzy. Dla mieszkańców Litwy, mających szacunek dla wolności, demokratycznych tradycji, jakie miała Rzeczpospolita Obojga Narodów, carski absolutyzm był czymś nie do przyjęcia. Oczywiście, czynnikiem bardzo przyspieszającym decyzje o

– Na Litwie powstanie listopadowe nie jest szczególnie wyeksponowane. Trochę dlatego, że litewska historiografia nadal pozostaje w cieniu Adolfa Šapoki, który pisał w okresie konfliktu z Polską. Teraz powoli to się zmienia, co widać doskonale na przykładzie powstania styczniowego, ale na pewno walki z 1831 r. nie są obiektem wielkiej uwagi historyków – mówi „Kuriero- wi Wileńskiemu” historyk Waldemar Szelkowski.

włączeniu się do walk był zapowiedziany na koniec marca 1831 r. pobór rekruta do wojska rosyjskiego – wyjaśnia Szelkowski.

Na wezwanie najpierw odpowiedziała Żmudź. W lutym 1831 r. w powiecie telszewskim wieśniacy prowadzeni przez szlachcica Borysewicza i włościanina Giedryma powstali zbrojnie przeciwko Rosjanom. Ich akcja zakończyła się porażką. Pod koniec marca 1831 r. powstanie wybuchło w pięciu powiatach. Powstańcy opanowali Rosienie 26 marca i zdobyli transport broni pod Janiszkami, 28 marca – Telsze, Szawle i Poniewież, 2 kwietnia – wkroczyli do Janowa

Trockiego i Upity. Stopniowo zasięg powstańczych walk się powiększał, niemal wszędzie rozbrajano rosyjskie garnizony.

Mieszkańcy Litwy wierzyli, że walka rozpoczęta w Królestwie Polskim zakończy się zwycięstwem, w myśl powiedzenia: co Polak zaczął – dokończą Litwini.

– Największą słabością Litwy był brak regularnych wojsk. Nie brakowało na pewno odwagi, poświęcenia czy determinacji w walce. W Polsce walki prowadziło wojsko, na Litwie – walczyły oddziały powstańcze, złożone ze studentów, mieszczan, szlachty czy chłopów.

19.>>

Na Wileńszczyźnie jednym z symboli powstania stał się pomnik prze-granej bitwy o Wilno

18.>>

Nie miały one szans w walce z regularną, rosyjską armią, która w XIX w. była niemal nieustannie w boju. To był naprawdę świetnie wyszkolony, doświadczony żołnierz – mówi historyk.

NIE TYLKO POMNIK PRZEGRANEJ BITWY

Nie należy się dziwić, że już w maju 1831 r. siły powstańcze na Litwie znalazły się w defensywie. Sukcesom rosyjskich wojsk w walce z powstańcami towarzyszyły carskie represje przeciwko „buntownikom”. Dowódców i powstańców schwytanych z bronią w ręku karano śmiercią, ich rodziny poddawano represjom, dzieci oddawano do kolonii wojskowych, a majątki konfiskowano. Chłopów oraz nieszlachtę chłostano i wysyłano w głąb Rosji. W czasie działań wojska rosyjskie stosowały zbiorowe represje wobec ludności, mordując

bez sądu cywilów, pałac dwory i wsie sprzyjające powstaniu.

Na Wileńszczyźnie jednym z symboli powstania stał się pomnik przegranej bitwy o Wilno. Stoi on w miejscu, gdzie 19 czerwca 1831 r. polskie wojsko Antoniego Giełguda stoczyły walkę z armią rosyjską dowodzoną przez Fabiana von der Osten-Sackena. Licząca 25 tys. żołnierzy i 70 dział armia rosyjska z łatwością odparła atak oddziałów polskich, które straciły 2 tys. żołnierzy, podczas gdy Rosjanie jedynie czterystu. Pomnik znajduje się na pograniczu miasta, w niezbyt łatwo dostępnym miejscu i na pewno nie ma dużej siły oddziaływania na pamięć historyczną mieszkańców.

– To rzeczywiście jedyny pomnik w Wilnie związany bezpośrednio z powstaniem. Miejsc, które się z nim łączą, jest jednak dużo więcej. Gdybyśmy mieli stworzyć taki szlak śladami powstańców, na pewno najważniejszym miejscem na nim byłaby Rossa,

gdzie pochowany jest Joachim Lelewel, czy inni uczestnicy walk. Ważny jest również Uniwersytet Wileński jako miejsce, gdzie tworzyły się organizacje, gdzie przekazywano ideę powstania. Wielu powstańców było studentami, których do walki poprowadzili wykładowcy. Warto przypomnieć również Ignacego Domeykę, któremu poświęcona będzie tablica w bramie klasztorów bazylianów, czy też Pałac Platerów, położony niedaleko kościoła św. św. Piotra i Pawła, w którym mieszkała przez pewien czas Emilia Plater – wylicza Szelkowski.

NAJGŁĘBSZY ŚLAD – W NASZEJ TOŻSAMOŚCI

Głęboki ślad to zbrojne wystąpienie antyrosyjskie pozostawiło natomiast w literaturze. To przecież właśnie z tradycji Wielkiego Księstwa Litewskiego wyszły największe dzieła literatury okresu romantyzmu, w których nie brakuje nawiązań do walk z 1831 r.

– Powstanie dostarczyło wzorców osobowych, bohaterów walczących o wolność w duchu romantycznych idei. W oparciu o nie budował swoje utwory Adam Mickiewicz, a poprzez jego twórczość wywarły one wpływ na kształtowanie kolejnych pokoleń. Bardzo dobrze pokazuje to przykład Emilii Plater, która stała się częścią tak polskiej, jak i litewskiej historii dzięki romantycznej legendzie, nie za sprawą badań historyków – zapewnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Irena Fedorowicz z Uniwersytetu Wileńskiego.

– Romantyzm jest bardzo ważną częścią naszej kultury, wręcz tożsamości. Na pewno doświadczenie tego okresu odegrało ogromną rolę w późniejszych walkach o niepodległość, także tych z 1918 r. Warto jednak pamiętać, że romantycy w walce mogą sprawić wiele kłopotów. Wspomniiana Emilia Plater jest pięknym symbolem walki i poświęcenia dla ojczyzny, ale dla dowódców powstania, którzy chcieli zapewnić jej bezpieczeństwo, była też niemalym problemem – komentuje Szelkowski. ■

Fot. Marian Paluszkievicz

■ Pomnik Emilii Plater w Kopciowie

Wielki Sejm Wileński – kluczowym krokiem w litewskim ruchu narodowościowym

W dniach 4-5 grudnia 1905 r. w Wilnie obradował Wielki Sejm Wileński (Litewski). Podczas posiedzenia sejmu po raz pierwszy został wysunięty postulat politycznej autonomii Litwy.

Justyna Giedrońc

– Powołanie Sejmu Wileńskiego czy Litewskiego, bo obydwie nazwy są poprawne, było kluczowym krokiem w litewskim ruchu narodowościowym. Główną siłę napędową tego litewskiego ruchu, jak również i sejmu, stanowili księża, inteligenci litewscy, chłopstwo i niewielka tylko część przedstawicieli ziemiaństwa. Jednym z niewielkich wyjątków, pod względem narodowości, był Stanisław Narutowicz, który był na czele delegacji powiatu telszewskiego – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Andrzej Pukszt, politolog Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

Zaznacza, że członkowie sejmu zgłosili nie całkowity postulat niepodległej Litwy, ale Litwy samodzielnej w składzie Cesarstwa Rosyjskiego.

– Postulat dotyczył autonomii, o niepodległości litewskiej jeszcze nikt wówczas nie marzył. Sejm odbywał się w Wilnie, pomimo tego że w mieście wówczas mieszkało tylko około jednego procenta litewskojęzycznej ludności. Wilno było miastem polsko-żydowskim. Dominowała ludność polska, w okresie przed pierwszą wojną światową był tu też znaczny procent Rosjan, głównie urzędników carskich. Inicjatyw litewskich w samym mieście było bardzo mało. Jednakże liderzy litewskiego ruchu, główną postacią którego był Jonas Basanavičius, uważali, że taki zjazd trzeba zorganizować w Wilnie. Już wówczas uważali, że Wilno jest nieodłączną stolicą Litwy – podkreśla politolog.

Powołanie sejmu rozmówca określa jako „przymiarki” do jakiejś większej akcji.

– Po powołaniu sejmu doszło do

W dniach 4-5 grudnia 1905 r. w Wilnie obradował Wielki Sejm Wileński

pewnych konsolidacji litewskich sił, można powiedzieć, że zaczęto konsekwentnie, krok po kroku, walczyć o samodzielność i niepodległość Litwy. Oczywiście, nikt nie wiedział jeszcze, że wybuchnie pierwsza wojna światowa, która w ogóle wszystko zmieni, że wybuchnie rewolucja 1917 r. To były tylko pewne próby. W ogóle rok 1905 to okres pewnej odwilży w Imperium Rosyjskim. Po małej rewolucji w Petersburgu car dał więcej swobód wszystkim narodom zamieszkującym tereny imperium. W Wilnie zaczęły ukazywać się gazety po polsku, drukowane czcionką łacińską, co było zabronione do 1904 r. Był to rok liberalizacji, odrodzenia. Każdy walczył o odrodzenie, patriotyzm, szkoły, teatry. Nastąpiła fala patriotyzmu, zwrotu do swojej narodowości. Do zamieszek i demonstracji doszło też m.in. w Warszawie. Zaczęto snuć nowe projekty politycz-

ne. Jednym z takich projektów było właśnie utworzenie państwa litewskiego, w oparciu o etniczne kryteria nawiązywano do tradycji Wielkiego Księstwa Litewskiego. Na początku XX wieku każdy chciał mieć swoje państwo etniczne. Właśnie Sejm Wileński po raz pierwszy wyłuszczył ideę monoetnicznej, narodowościowej Litwy – państwa dla jednego narodu. Bardzo jest istotne, że wówczas to była jedynie idea autonomii Litwy w składzie Imperium Rosyjskiego – tłumaczy Andrzej Pukszt.

Jednak idei Wielkiego Sejmu Wileńskiego nie udało się wówczas urzeczywistnić. Autonomii dla Litwy nie udało się uzyskać.

– Ani car, ani rząd carski, czy gubernator wileński, oczywiście, nie uwzględnili postulatów Sejmu Wileńskiego. Było to raczej symboliczne wydarzenie – doszło do konsolidacji patriotycznych sił litewskich.

21. >>

20. >>

A jako że występowali oni z ideą monoetnicznego państwa, monoetnicznej Litwy, wileńska inteligencja polska oraz ziemianie, którzy w wielkiej mierze byli osobami polskojęzycznymi, nie wsparli tej idei, odwrócili się i nie współpracowali z litewskimi działaczami – kontynuując politolog.

Akcentuje, że rok 1905 wszedł do historii jako nowy okres w dziejach Cesarstwa Rosyjskiego. Car postanowił, że trzeba jednak dać więcej swobody dla narodów, które żyły na terenie Imperium Rosyjskiego.

– Pojawiło się więcej swobody, nastąpił początek zmian w systemie oświaty, otwarto szkoły. Nie można było przecież dotąd nauczać oficjalnie po polsku czy litewsku. Trzeba było obowiązkowo iść do szkoły rosyjskiej, tylko potajemnie można było się uczyć po polsku i litewsku, nawet mówić nie można było na ulicy w tych językach, groził za to mandat. Narastała też sytuacja rewolucyjna, było dużo strajków, demonstracji w Wilnie, w Warszawie. Była przegrana wojna z Japonią i car rosyjski dał więcej swobody. Był to czas, gdy wszystko zaczęło się budzić i rozwijać, bo najbardziej ciemny okres

trwał od powstania styczniowego w 1864 r. aż do roku 1905 – wyjaśnia rozmówca.

Wielki Sejm Wileński obradował w Wilnie w Sali Miejskiej, obecnie to gmach Litewskiej Filharmonii Narodowej. Na zaproszenie zamieszczone w „Vilniaus žinios” (pol. Wiadomości Wileńskie) na obrady Wielkiego Sejmu przybyło około 2 tys. wybranych w gminach przedstawicieli Litwinów z obecnej Litwy, Ukrainy, Łotwy, Polski. Zebrani, w pełnym tego słowa znaczeniu, nie mieścili się w sali.

Po zniesieniu w 1904 r. zakazu posługiwania się językiem litewskim w gmachu Sali Miejskiej została otwarta pierwsza w Wilnie litewska księgarnia Petrasa Vileišisa, w dniu 6 listopada 1906 r. odbyła się premiera pierwszej litewskiej opery „Birutė”. O wszystkich tych wydarzeniach przypominają dziś tablice pamiątkowe. Naprzeciwko historycznego budynku, w 2018 roku, odsłonięto pomnik Jonasa Basanavičiusa – patriarchy narodu litewskiego, inicjatora i organizatora Wielkiego Sejmu.

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

Naprzeciwko gmachu Filharmonii Narodowej odsłonięto pomnik Jonasa Basanavičiusa

Lekarze bez podwyżek

W budżecie na 2021 rok na razie nie przewidziano środków na podniesienie wynagrodzeń dla medyków, oświadczyli rządzący.

Resort zdrowia twierdzi, że zgodnie z umową podwyżki były zaplanowane do bieżącego roku.

Według opinii przewodniczącego sejmowego Komitetu Budżetu i Finansów Mykolasa Majauskasa, w dobie pandemii wynagrodzenia medyków mają rosnąć, dlatego nowy rząd i Sejm będą musiały porozumieć się w tym temacie. Na razie, jak powiedział, ani w budżecie państwa, ani w funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego nie ma przewidzianych środków na dopłaty dla medyków pracujących z zakażonymi koronawirusem pacjentami. Pieniądze będą wypłacane z rezerwy, co z kolei, jak mówi szef Komitetu Budżetu i Finansów, zwiększy deficyt budżetowy.

HIV zdiagnozowano u 104 osób

Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS (ULAC) przedstawiło dane dotyczące zachorowań wskutek zakażenia wirusem HIV. W tym roku przez 11 miesięcy na HIV zachorowały 104 osoby. Według danych jest to o 30 przypadków mniej niż w tym samym okresie ubiegłego roku.

Według ULAC w tym roku zaraziło się 74 mężczyzn i 30 kobiet. Najwięcej przypadków HIV odnotowano w okręgu wileńskim – 44, Kłajpedzie – 16, Kownie – 11.

HIV jest również zdiagnozowany u 4 obcokrajowców. Najwięcej chorych stanowiły osoby w wieku 35-39 lat.

zw.lt
Fot. pixabay.com

Jak ugotować ryż?

Ryż może zawierać relatywnie dużo szkodliwego arsenu. Z tego powodu w Unii Europejskiej obowiązują normy określające jego maksymalne dopuszczalne stężenie w tym produkcie. Niemniej jednak warto zadbać o taki sposób przyrządzania ryżu, by zminimalizować zawartość tego pierwiastka. Przepis podpowiadają naukowcy z University of Sheffield.

W „Science of the Total Environment” ukazała się praca naukowców z University of Sheffield, która jest dobrą wiadomością dla miłośników ryżu – wskazują oni prostą metodę przyrządzenia tego zboża w taki sposób, by pozbyć się sporej ilości związków arsenu.

Wystarczy ryż wrzucić do dużej ilości wrzącej wody, gotować go w niej dalej przez pięć minut, odlać wodę i zalać ponownie nową wodą, po czym gotować na małym ogniu tak, by ziarna ryżu ją wchłonęły. Według autorów pracy w przypadku białego ryżu można się w ten sposób pozbyć ponad 70 proc. arsenu, w przypadku brązowego – 50 proc.

Dr Manoj Menon – główny autor pracy – podkreśla, że ten sposób przyrządzenia ryżu jest także dlatego korzystny, że pozwala zachować jego wszystkie pożyteczne składniki odżywcze. Badacz rekomenduje, by szczególnie małe dzieci miały w ten sposób gotowany ryż.

Str. przygotowała
Ilona Lewandowska
Fot. pixabay.com

Kobietom trudniej jest rzucić palenie niż mężczyznom?

Wydawałoby się, że płęć nie ma znaczenia, jeśli chodzi o pozbycie się nałogu. Ale fakty są takie, że przeciętnie łatwiej zaprzestać palić panom niż paniom. Inny jest też mechanizm uzależnienia u obu płci. Sprawdź, na czym polegają te różnice.

„Mężczyznom generalnie jest łatwiej rzucić palenie niż kobietom i pewną rolę mogą odgrywać tu geny odpowiedzialne za receptor dopaminy oraz aktywność enzymów metabolizujących i inaktywujących dopaminę w mózgu (...). Obecnie trwają badania nad identyfikacją specyficznych genów odpowiedzialnych za metabolizm nikotyny, a dotychczasowe dokonania w tym zakresie wymagają naukowego potwierdzenia” – czytamy w metaanalizie wyników badań dotyczących różnic między płciami w uzależnieniu od nikotyny i leczeniu tej choroby.

Na każde uzależnienie składa się zawsze kilka lub kilkanaście czynników: genetycznych, hormonalnych, demograficznych oraz społecznych.

„Za najważniejsze społeczne determinanty palenia tytoniu, istotnie różnicujące osoby uzależnione od nikotyny, uważa się: płeć, wiek, miejsce zamieszkania (miasto, wieś) i przynależność społeczno-zawodową (np. większość regularnych palaczy stanowią robotnicy)” – czytamy we wspomnianej pracy.

Co ciekawe, z badań wynika, że kobiety relatywnie gorzej niż mężczyźni odpowiadają na nikotynową terapię zastępczą (czyli na przykład plastry z nikotyną), a także na jeden z leków stosowanych w terapii nikotynizmu.

To spostrzeżenie wydaje się być potwierdzone w kilku badaniach, które wykazały, że kobiety są bardziej uzależnione od palenia tytoniu w wymiarze behawioralnym, natomiast u mężczyzn dominuje uzależnienie od substancji uzależniającej – nikotyny. Te różnice między płciami zauważają też onkolodzy. Powołując się na dane epidemiologiczne dotyczące m.in. liczby zachorowań i zgo-

Mężczyznom generalnie jest łatwiej rzucić palenie niż kobietom
Fot. Engin Akyurt/Pixabay

nów z powodu raka płuca, zauważają, że polskie kobiety mniej ochoczo od mężczyzn rzucają palenie.

- Przygotowana w Krajowym Rejestrze Nowotworów w 2006 roku prognoza zachorowalności i umieralności na raka płuca, przewidująca wzrost zachorowań, okazała się nietrafiona w populacji mężczyzn. W rzeczywistości częstość występowania raka płuca u mężczyzn zaczęła w Polsce spadać – mówi dr hab. Joanna Didkowska, kierownik Zakładu Epidemiologii i Prewencji Nowotworów w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie.

W efekcie, rak płuca przestał niedawno być w Polsce najczęściej występującym nowotworem wśród mężczyzn, ustępując pierwsze miejsce rakowi prostaty. Nadal jednak to rak płuca pozostaje najczęstszą nowotworową przyczyną zgonów.

- Nie ma wątpliwości, że zachorowalność mężczyzn na raka płuca spada głównie dlatego, że coraz więcej z nich przestaje palić. Niestety nie widzimy podobnej tendencji u kobiet. Kobiety nie rezygnują z palenia tak samo ochoczo jak mężczyźni. Z jakiegoś powodu trudniej jest im rzucić palenie – podkreśla dr hab. Joanna Didkowska. ■

Ciasto Fala

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Wiśnie można zastąpić innymi owocami: jabłkami pokrojonymi w kostkę lub ananasem. Przepis jest sprawdzony wielokrotnie, od bardzo dawna pieczony w moim domu, jeszcze za czasów prodiża, dlatego Falę piekę zawsze w tortownicy.

Składniki:

• 250 g masła • 1 szkl. cukru • 5 jajek • 1 cukier waniliowy • 1,5 szklanki mąki pszennej • 2 łyżeczki proszku do pieczenia • 1 - 2 łyżki kakao • 200 g wiśni w syropie • 1 łyżka kaszy manny lub mąki

Masa budyniowa:

• 1/2 l mleka • 1/2 szklanki cukru • 1 budyń (na pół litra) • 1 czubata łyżeczka mąki ziemniaczanej • 3/4 kostki masła • 1 cukier waniliowy

Wykonanie:

Masło ubić z cukrem i cukrem waniliowym na puszystą masę, ubijając dodawać po jednym żółtku. Mąkę zmieszać z proszkiem do pieczenia i ubijając dodawać po łyżce do

Ciasto Fala to ciasto ucierane dwukolorowe, z wiśniami z syropu, przełożone kremem budyniowym, polane polewą czekoladową, smaczne, na każdą okazję.

■ Ciasto Fala Fot. autorka

ciasta. Białka ubić na sztywno i połączyć z ciastem. Przygotować tortownicę o średnicy 26 cm, wysmarować ją tłuszczem, lub wyłożyć papierem do pieczenia. Połowę ciasta wyłożyć do tortownicy, do pozostałego ciasta dodać kakao i dokładnie wymieszać i wyłożyć na ciasto białe. Wiśnie bez pestek odsączyć z syropu, obtoczyć w kaszy manny i powtórzyć w ciasto. Piekarnik nagrzać do 170 stopni górą-dół, piec ciasto 45-50 minut. Pałyczkiem sprawdzić, czy suche, jeśli tak - wyłączyć piekarnik.

Masa budyniowa:

Zagotować półtorej szklanki mleka z cukrem i cukrem waniliowym, w pozostałym mleku rozrobić budyń z mąką ziemniaczaną i ugotować budyń. Budyń przykryć folią do żywności, tak aby dotykała powierzchnię, zostawić do wystudzenia. Masło ubić na pianę i dodawać po łyżce, cały czas ubijając zimny budyń.

Polewa czekoladowa:

• 50 g masła • 3 czubate łyżeczki cukru • 1 łyżka kakao • 2 łyżeczki wody • 2 kawałki czekolady

Składniki polewy podgrzewać na wolnym grzaniu, cały czas mieszając, aż cukier się rozpuści, a polewa będzie jednolita.

Zimne ciasto przekroić na dwie części, posmarować kremem, można do kremu powtórzyć jeszcze wiśnie, przykryć pozostałym ciastem, polać polewą. Ciasto Fala powinno postać w chłodnym miejscu dwie godziny przed krojeniem. ■

Śledzie z żurawiną i suszonymi pomidorami

Śledzie z dodatkiem suszonej żurawiny, suszonych pomidorów i cebuli – to pyszna przystawka na każdą okazję, a zwłaszcza na święta. Połączenie płatów śledziowych z suszoną żurawiną i pomidorami nadaje niepowtarzalnego smaku.

Składniki:

• 5 płatów solonych śledziowych • 2 cebule • 1/2 słoika suszonych pomidorów razem z olejem • 3 łyżki suszonej żurawiny • 1 czubata łyżeczka koncentratu pomidorowego • 3 łyżki octu jabłkowego • Pieprz • olej (około szklanki)

Wykonanie:

Śledzie umyć, zalać zimną

■ Fot. autorka

wodą, moczyć je, zmieniając wodę co jakiś czas przez 2-3 godziny, aż będą nie za słone. Żurawinę zalać wrzącą wodą. Cebulę obrać, pokroić w kostkę. Na patelni rozgrzać 2-3 łyżki oleju, dodać cebulę

i na wolnym ogniu dusić ją, aż trochę zmięknie, dodać trochę pieprzu, za chwilę pokrojone w paski suszone pomidory, odsączoną z wody żurawinę i zagotować, dodać koncentrat pomidorowy, olej z suszonych pomidorów i ocet jabłkowy, wszystko zagotować i zostawić, aby wystygło. Wymoczone płaty śledziowe odsączyć z wody, pokroić na paski 2-3 centymetrowe. W naczyniu układać pokrojonego śledzia i przekładać zimną cebulą z dodatkami, ostatnią warstwą musi być cebula, żurawina i pomidory suszone. Całość zalać olejem, tak, aby śledzie były przykryte. Wstawić do lodówki na dobę, aby wszystko się przegryzło. ■

Ważne znać przyjaciół dzieci i ich rodziców

Jest na to wiele sposobów. Zachęcajcie dzieci, by przyprowadzały przyjaciół do domu. W razie potrzeby (np. młodsze rodzeństwo) stwórzcie warunki do prywatności (np. pokazując maluchom film w drugim pokoju), za każdym razem starajcie się też rozmawiać z kolegami dzieci. Jeśli macie samochód, oferujcie przywożenie dzieci – na koncerty, imprezy, itp., wykorzystując czas podróży na poznanie się i rozmowę z przyjaciółmi dzieci.

Jeśli do tej pory nie znacie rodziców przyjaciół swych dzieci, zróbcie to przy najbliższej okazji. Najlepiej poznać się osobiście, choć można też pewne rzeczy omawiać telefonicznie. Zapytaj ich o oczekiwania np. dotyczące godziny powrotu do domu w przypadku imprez, dozwolonej rozrywki itp. Podzielcie się swoimi oczekiwaniami i zasadami obowiązującymi u was w domu. Zachęcajcie, by kontaktowali się z wami, jeśli będą mieć jakiegokolwiek pytania, wątpliwości, obawy dotyczące zachowania dzieci. Być może przy okazji sami zyskacie nowych przyjaciół. Z drugiej strony – poznając dom rodzinny przyjaciela dziecka, zyskujecie bezcenną wiedzę o systemie wartości i zasadach tam obowiązujących i jesteście w stanie lepiej ocenić wpływ tego środowiska na wasze dziecko.

Rodzic to przyjaciel, ale nie kumpel

Wydaje ci się, że będąc kumplem swojego dziecka zamiast wymagającym dorosłym, będziesz lepszym rodzicem? Niestety, mylisz się.

Wychowanie na luzie i brak granic stawianych dziecku są szkodliwe dla młodego człowieka

Każdy z nas chciałby wychować swoje dziecko jak najlepiej. Istnieje wiele metod wychowawczych, z których korzystamy, kształtując charakter i zachowanie naszych pociech. Jedną z nich jest typ wychowania, w którym rodzic staje się kumplem swojego dziecka. Metoda ta ma wielu zwolenników, ale jeszcze więcej przeciwników.

Model rodzica-kumpla zakłada, że mama i tata powinni przyjaźnić się ze swoim dzieckiem i nie przyjmować postawy starszego oraz mądrzejszego. Nie chcą wychowywać swojej pociechy, ale traktować ją po partnersku. Nie nakazują, lecz radzą i proszą. W zamian za to liczą, że mały kumpel o wszystkim powie dużemu, bo ma do niego zaufanie. Dzięki temu będą bliżej jego problemów i zostaną przyjęci do jego świata. To jednak tylko teoria. Obserwacje psychologów pokazują, że rodzic -kumpel, który niczego nie wymaga, a także nie wyciąga żadnych konsekwencji – traci w oczach pociechy szacunek i pozycję. Dorosły nie ma co marzyć o tym, by nastolatek dostosował się do jego rad i sugestii,

bo skoro niczego nie zakazuje, ani nie nakazuje, nie jest traktowany poważnie. Ojca trzeba słuchać, ale przyjaciela już niekoniecznie.

Wychowanie na luzie i brak granic stawianych dziecku są szkodliwe dla młodego człowieka. Ich istnienie daje i maluchowi, i nastolatkowi poczucie bezpieczeństwa. Nawet jeśli się przeciwko nim buntują. Dlatego w każdej rodzinie powinny panować jasne zasady postępowania.

Stawianie granic nie oznacza władzy absolutnej rodzica nad dzieckiem. Ojciec wymagający nie musi kontrolować każdej minuty życia swojej pociechy, a rezygnacja z pozycji kumpla nie musi skończyć się brakiem kontaktu z własnym dzieckiem. Dobre relacje między rodzicem a dzieckiem i obopólne zaufanie są możliwe nawet w tradycyjnym modelu rodziny. Trzeba tylko rozmawiać z pociechą i poświęcać jej swoją uwagę. Zdaniem psychologów, wspólne zabawy i spędzony razem czas zawsze owocują bliską więzią i otwartymi relacjami. ■

Jak się zachować, kiedy partner nie chce pracować?

Nie oszukujmy się – życie z partnerem, który całe dni spędza bezowocnie w domu (i to bez najmniejszej chęci poszukania sobie zajęcia), może wyprowadzić z równowagi każdą, nawet najbardziej zakochaną osobę. Jednakże, jeśli chcesz uniknąć ciągłych kłótni, musisz zachować spokój i uzbroić się w cierpliwość.

Taki stosunek do pracy najprawdopodobniej nie jest świadomym wyborem twojego partnera, lecz objawem jego obniżonego poczucia własnej wartości. Zamiast więc rzucać mu w twarz obelgi, takimi jak leń czy darmozjad, postaraj się zrozumieć jego problem i pomóc mu odzyskać motywację do działania.

Odzyskanie pozytywnej energii i równowagi wewnętrznej to proces, który wymaga czasu. Nie oznacza to jednak, że powinnaś przy każdej okazji przytakiwać partnerowi i całkowicie się z nim zgadzać. Bądź czujna na jego zachowanie.

Zły humor i nerwowość są zupełnie zrozumiałe w takiej sytuacji. Pamiętaj, że twój partner prawdopodobnie nie czuje się komfortowo bez zajęcia. Niezadowolenie z pracy w połączeniu ze świadomością, że nie wnosi żadnego udziału do życia rodzinnego, może naprawdę negatyw-

nie wpłynąć na emocje wszystkich domowników.

Chociaż sytuacja, gdy partner nie chce pracować, jest bardzo trudną kwestią do rozwiązania, w rzeczywistości dotyczy życia obojga partnerów. Dlatego też należy próbować rozwiązać ją wspólnie. Bez wątpienia najefektywniejszą formą dojścia do porozumienia jest rozmowa i odpowiednia komunikacja.

Podstawą do zrozumienia problemu i zaradzenia mu jeszcze w zarodku jest ustalenie przyczyny niechęci partnera do pracy. Źródeł braku satysfakcji zawodowej i ciągle narastającej frustracji może być wiele.

Jedną z najczęstszych przyczyn siedzenia partnera w domu jest problem ze znalezieniem pracy w związku z zaawansowanym wiekiem bądź brakiem odpowiednich kwalifikacji. Niemożność spełnienia pewnych warunków wpędza mężczyznę we frustrację i stany depresyjne.

Wówczas mężczyzna stopniowo traci poczucie własnej wartości, gdyż zdaje sobie sprawę z tego, iż nie jest w stanie utrzymać swojej rodziny.

W innych przypadkach partner po prostu nie potrafi osiągnąć tego, czego pragnie, a zatem nie ma zamiaru robić niczego innego.

Niemożność spełnienia pewnych warunków wpędza mężczyznę we frustrację i stany depresyjne

Podział obowiązków domowych

Jeśli twój partner nie chce pracować, nie oznacza to, że powinien spędzać całe dni na nicnierobieniu. Nadal mieszka w domu? A zatem zwiększ jego udział w obowiązkach domowych, zwłaszcza jeśli to na twoje barki spadło teraz utrzymanie rodziny. Propozycja taka powinna być jednak traktowana jako sytuacja tymczasowa i oparta na wzajemnej współpracy. Postaraj się zajmować swojego partnera różnymi zadaniami, a także wspólnie spędzajcie czas, aby nieco „odciążyć” jego umysł. Wykonywanie obowiązków domowych, zawożenie dzieci do szkoły czy inne zajęcia prawdopodobnie pomogą mu docenić czas z zupełnie innego punktu widzenia.

Doceniaj zalety i umiejętności partnera

Najlepszym sposobem na motywowanie partnera do pracy jest umacnianie jego poczucia wartości poprzez pochwały i okazywanie mu uczuć. Możesz zaoferować mu swoją pomoc przy napisaniu CV lub przeglądaniu portali z ogłoszeniami o pracę. Staraj się jednak robić to dyskretnie, bez zbytniego naciskania. Jest to dobra okazja, aby udowodnić, że w rzeczywistości nie ma rzeczy niemożliwych, chociaż ich osiągnięcie może nie być łatwe. Zachęcaj partnera do próbowania nowych zajęć, do wytyczania sobie celów, do zdobywania nowych umiejętności i doskonalenia tych, które już posiada.

Str. przygotowała
Honorata Adamowicz
Fot. freepik.com

Właściciele obrączek odnalezieni

Kiedy ratownicy znaleźli na Morzu Śródziemnym plecak z dwiema obrączkami ślubnymi, obawiali się, że właściciele już nie żyją. Mimo to zaczęli akcję poszukiwawczą. Ratownicy 9 listopada dostrzegli unoszący się na wodzie czerwony zniszczony plecak pokryty ślimakami morskimi. Pochodził on z wraku statku, który rozbił się kilka tygodni wcześniej w pobliżu Lampedusy. W plecaku ratownicy znaleźli między innymi dwie obrączki ślubne, a na nich wygrawerowane imiona Ahmed i Doudou. Para znalazła się wśród 15 osób ocalałych z katastrofy łodzi, która miała miejsce 21 października.

Fot. pixabay.com

Oświadczyzny w muzeum

Historia zaczyna się w „jesienne, szare popołudnie” – czytamy we wpisie Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie na Facebooku. Do muzeum zadzwonił Szymon. - Dzień dobry, planuję oświadczyć się mojej dziewczynie. Baaaaardzo chciałbym zrobić to w MOCAK-u – usłyszał w słuchawce jeden z pracowników. Okazało się, że para – Szymon i Karolina – poznali się właśnie w Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie. Pracownicy zgodzili się na prośbę Szymona i aktywnie włączyli się w przygotowanie niespodzianki. „Razem z Szymonem zaczęliśmy opracowywać plan działania... Co zrobić, żeby wybranka nie zaczęła niczego podejrzewać? Muzeum zamknięte, Szymon umawia się z Karoliną pod pozorem specjalnej wizyty w MOCAK-u. Na wystawie Kolekcji aranżujemy postument, tak, żeby nie odróżniał się od pozostałych na ekspozycji. Pod szklanym kloszem umieszczamy pierścionek”. Podczas zwiedzania wystawy Szymon wyciąga pierścionek z gabloty i zadaje TO PYTANIE. Plan zrealizowany. POWIE-DZIAŁA TAK!

„Najbardziej samotny słoń świata” dotarł do celu

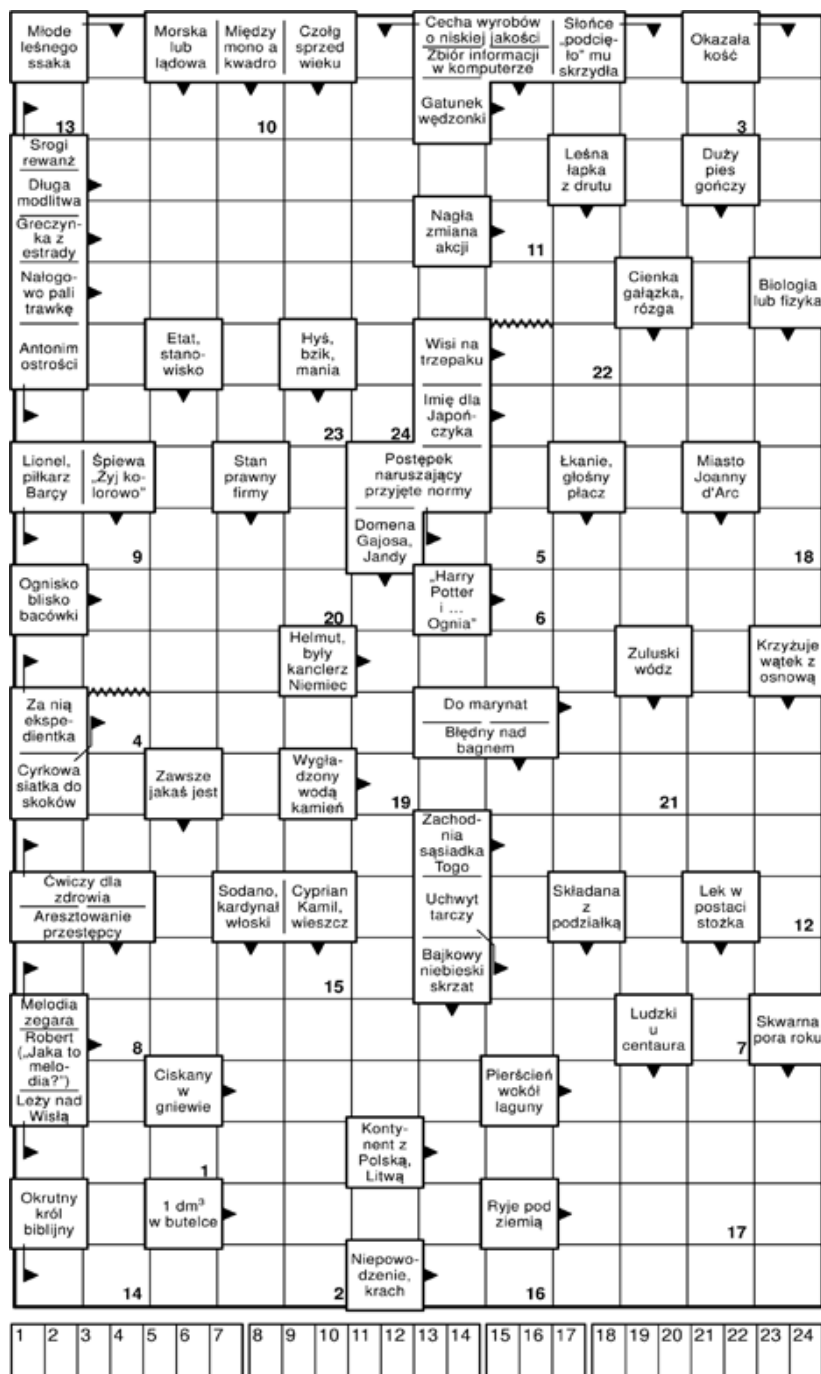
Wieloletnie perypetie Kaavana z zoo w Islamabadzie, nazywanego „najbardziej samotnym słoniem na świecie”, dobiegły końca. Zwierzę dotarło do rezerwatu w Kambodży, gdzie ma spędzić resztę życia w lepszych warunkach i w towarzystwie innych słoń. 36-letni Kaavan od czasu śmierci partnerki Saheli w 2012 roku był jedynym przedstawicielem swojego gatunku w zoo w Islamabadzie. Z powodu złych warunków w zoo w stolicy Pakistanu tamtejszy sąd w sierpniu nakazał zamknięcie tego kompleksu i Kaavan został przetransportowany do Kambodży.

Fot. pixabay.com

Fotomigawka

■ Przybiera akcentów świątecznych na ulicach Wilna Fot. Marian Paluszkiewicz

Krzyżówka**ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 1-2 GRUDNIA**

Poziomo: BOISKO - PAJAC - NOTATNIK - TWAIN - KUCIE - WIADRO - ŚLED-CZY - NICOŚĆ - TYKOT - AGORA - KOMIKA - OCENA - STRAŻ - LINIJKA - TAM TAM - LASER - ANITA - OBRONA - OKOŃ - DYLAN - NANOS - BUSPAS - MUSI-CAL - NISZA - TACZKA - UDAR - HURT - LIPSK - OGAREK - TAKS - MAMA
Pionowo: KON TIKI - KOLANO - AMICIS - IOWA - CHOCIM - BONUS - STA-DŁO - MENTOR - OSZUST - KAIR - ŚWINIA - ODSIADKA - LOTNOŚĆ - KAJMANY - ALBATROS - PIKIETA - SALA - AULA - BAKU - DYGOT - ANONS - CHAM - CACKO - RYSIK - PAZURA - MAXI - ZORBA - ETOLA - KREM - EDYTA - ŻERAŃ - SIATKA
Hasło: PO PIERWSZE NIE SZKODZIĆ

Uśmiechnij się

Rozmawiają młodzi małżonkowie:

– Mama da nam wyposażenie kuchni, wersalkę, stół, krzesła i obraz, który ci się podobał.

– A jak się mamie odwzajemnimy?

– Damy jej Piotrusia na wychowanie.

Policjant do bibliotekarki:

– No, niech mi pani da parę książek. Szef mi każe poczytać.

– No, to panu znajdę coś lejszego.

– Niekoniecznie, wozem jestem.

– Zośka!

– Co?

– Opowiedzieć ci dowcip?

– Dawaj.

– To rozbieraj się. Bo parę rzeczy muszę pokazać, żebyś zrozumiała.

– Stary, wracam wczoraj wcześniej z pracy. Wpadam do domu. Otwieram szafę – pusto. Otwieram lodówkę – pusto. Sprawdzam pod łóżkiem – pusto!

– A co na to żona?

– Jaka żona? Kawalerem jestem.

Okradli mnie!

Sąsiad dzwoni do sąsiada:

– Wybacz, Józek, że tak późno dzwonię. Żony długo nie ma. Nie poszła do ciebie przypadkiem?

– Czekał, zaraz zapytam... Zosiu, przyszłaś do mnie przypadkiem, czy specjalnie?

Na przystanku siedzą dwaj mężczyźni. Nagle podjeżdża samochodem obcokrajowiec. I pyta się o coś po angielsku, po niemiecku, francusku i hiszpańsku. Jeden mężczyzna do drugiego:

– Marek, trzeba było się uczyć języków obcych, to byś się dogadał.

– No i po co. On zna 4 języki i co?

Dogadał się?

Jaś jest u spowiedzi.

– A na pokutę pomóż młodszemu bratu.

Na drugi dzień po mszy ksiądz pyta Jasia – I co, Jasiu, pokutę odprawileś?

– Jasne, proszę księdza, pomogłem Kacperkowi sprząć takiego jednego z 2b.

	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30	Wiadomości
9.00, 0.00	S. "Alpejscy detektywi"
9.45	S. "Policja kryminalna Monachium"
10.35	S. "Służyć i bronić"
11.30	Co i dlaczego?
12.00	Cykl dok.
13.00	Naczynia świata
13.58, 20.25	Loteria "Keno Lotto"
14.00	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry, Litwo
15.00	Wiadomości
15.45	Ciekawe lekcje
16.40	S. "Siostra Betty"
17.30	Wiadomości
18.00	Co i dlaczego?
18.30	Pytanie lekarza
19.30	Historia rzeczy
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.45	Niewidzialne historie Litwy
22.30	Wiadomości Rowerowe
22.15	Historyczne detektywi
23.00	S. "Kiedy opadnie kurz"
	
6.15	S. "Swaragini"
8.00	S. "Walker, strażnik Teksasu"
10.00	S. "Nieśmiertelny"
11.00	S. "Tysiąc i jedna noc"
12.45	S. "Wróżka"
13.20	S. "Zniewolona"
14.20	S. "Serduszko moje"
15.30	S. "Kruk"
16.00	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Program rozmów
21.00	S. "Poważne sprawy"
21.30	Wiadomości
	

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Program muz.
7.00, 15.50	S. anim.
7.50	LRT lekcje
8.45	Sprawy tatusia
9.15	Dzień dobry, Litwo
11.45	Pytanko
12.00	DW wiadomości w jęz. ros.
12.15	Trembita
12.40	Ślad kultury
13.10	Kulturalnie z Nomedą
14.00	Euromaxx
14.30	Na zdrowie!
14.55	Film dok.
16.40	Encyklopedia Gustawa
17.10	S. "Bliźniaczki"
18.05	S. "W garniturach"
18.50	Pytanko
19.05	Weranda
19.35	S. dok.
20.20	Cykl dok.
20.30	Panorama
20.50	Kultura
21.00	Temat dnia
21.30	"Morderstwo w hotelu Hilton" dramat
23.20	Wolność i twórczość
23.30	Euromaxx
00.00	Wiadomości DW po rosyjsku
	
6.25, 15.00	S. anim.
7.55	S. "Show dobrego wieczoru"
8.55	S. "W wirze miłości"
10.00	S. "Ranne ptaki"
12.00	S. "Biedna Lala"
13.00	S. "Sprzedane życie"
14.45	Loteria "Keno Lotto" 2020
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV pomoc
18.30	Wiadomości TV3
19.30	S. "Gliny"
20.30	S. "Kobiety kłamią lepiej"
21.00	Wiadomości wieczorne
22.00	"Rambo. Pierwsza krew" thriller
00.05	S. "Kości"
	

6.00	S. "Strzałka"
7.00	Reality show
8.15, 14.55	S. "Detektyw zapachów"
9.25, 16.00	S. "Ślad"
10.20, 17.30	S. "Policja Rosenheim"
11.25, 19.30	S. "Prywatny detektyw Magnum"
12.30	S. "CSI. Miami"
13.25	Reality show
17.00	Dzień info
18.30	S. "Strzałka"
20.30	S. "Ale numer!"
21.00	"Drużyna potępionych" thriller
22.55	"Kolekcjoner kości" thriller
	
5.30	Nowy dzień
6.30, 12.30, 16.30, 19.30, 23.00	Program informacyjny
7.00	Program aktualności
8.00	S. "Nieoczekiwana sprawiedliwość"
9.00	Dziennik podróżnika
9.30	Akademia wsi
10.00, 18.30	"Historia jednego przestępstwa"
11.00	Realna mistyka
12.00	TV sklep
12.15	Tyle wiadomości
13.00	Nowy dzień
14.00, 21.30	S. "Dwór"
15.00	Realna mistyka
16.00, 18.00	Reporter
16.20, 18.20	Sport
17.00	Program aktualności
20.00, 22.30	Reporter
20.20, 22.50	Sport
20.30	Realna mistyka
23.30	Trzymajcie się
	
6.30, 16.00	S. "CSI: kryminalisty"
7.30	S. "Kobra 11"
8.30, 17.00	S. "Univer"
9.00	Dokumentalistyka
9.30	S. "Ostrożnie! Dziewczyny"
10.30	S. anim.
11.30, 19.00	S. "Żonaty i ma dzieci"
12.25	S. "Potępieni"
13.25	S. "Niedobry

14.30	policjant
14.30	S. "Świeta z tamtego świata"
15.00	S. "Kobra 11"
18.00	S. "Ostrożnie! Dziewczyny"
20.00	"Nadzy i wystraszeni"
20.30	Wiadomości
21.00	"Eddie zwany Orłem" komedia
23.10	"Zaufanie" dramat
	
6.55, 14.20, 18.55	S. "Ojciec Mateusz"
8.10	S. "Dwa serca"
10.10	S. "Ślepa"
12.25	S. "Mentalista"
13.20	S. "Zdesperowane gospodynie domowe"
15.30	S. "Nowicjusze"
16.30	S. "Betty en NY"
17.25	S. "Moja jedyna"
20.05	S. "Nowicjusze"
21.00	"Francuskie morderstwa" detektyw
22.55	S. "Pożyczona miłość"
	
6.15	S. "Przysięga"
7.05, 15.00	S. "Elif"
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	"Coś dla Ciebie"
9.00	Wiadomości
9.15	Kwadrans polityczny
9.40	S. "Ranczo"
10.40	S. "Komisarz Alex"
11.35	S. "Ojciec Mateusz"
12.25, 19.30	S. "Kasta"
13.00	Wiadomości
13.10	Agrobiznes
13.35	"To się opłaca"
13.55	"Dziki Andy"
16.00	Wiadomości
16.15, 21.10	ALARM!
16.35	Gra słów.
17.05	S. "Przysięga"
18.00	Teleexpress
18.20	"Jaka to melodia?"
19.00	"Klan"
19.55	"Jeden z

	dziesięciu"
20.25	Sport
20.30	Wiadomości
21.30	"Leśniczówka"
21.55	S. "Ojciec Mateusz"
22.40	Sprawa dla reportera
23.30	Magazyn śledczy Anity Gargas
00.05	"Motel Polska"
	
8.00	S. "Wszystkie stworzenia duże i małe"
9.00, 19.30	Informacje kulturalne
9.30	"Tamte lata, tamte dni"
10.00	"Parę osób, mały czas" dramat
12.00	S. "Przeprowadzki"
14.10	"Dziewce z ciortem" film dok.
14.30	"Rok 2020"
14.55	"Trzeci punkt widzenia" prog.
15.35	"Syndrom Wenecki" film dok.
16.40	"Brzezina" dramat
18.20	"Co dalej?" prog.
18.45	"Księga Przestrzeni - Zielone numery"
19.15	"Którędy po sztukę"
19.55	S. "Saga rodu Forsythe'ów"
21.00, 1.10	"Tego się nie wytnie"
22.30	"Zabawna dziewczyna" komedia
	
7.10	Polonia 24
7.35	S. "Korona królów"
8.00, 18.50	Gra słów. Krzyżówka
8.25	"Rączka gotuje"
8.55, 11.50	Pytanie na śniadanie
11.45	Panorama
12.30, 19.50	S. "Barwy szczęścia"
13.00	Film anim.
13.15	"Co niesie dzień"
13.30	S. "M jak miłość"
14.20	"Kierunek Zachód"

14.40 Film dok.
15.45 "Rezydencja"
telenowela
16.15 "Rączka gotuje"
magazyn
16.45 "Mówimy po
polsku"
16.55 "Studio Lwów"
17.15 "ALCHEMIK"
magazyn
17.30 "Baw się
słowami"
17.55 "Nauka literek z
Żużu"
18.00 S. "Rodzinka.pl"
18.30 Dziennik
Regionów
19.20 "W obiektywie
Polski"
20.20 Wilnoteka
20.40 "Alert Covid"
21.00 Polonia 24
21.35 S. "Archiwista"
22.30 S. "Fałszerze.
Powrót sfory"
23.25 "Rezydencja"
telenowela
23.55 "Dzień, który
zmienił wszystko"

TVP INFO

6.35 Serwis Info
Poranek.
8.10 "Jedziemy"
8.50 "Agrobiznes"
9.00 "Jedziemy dalej"
9.20 "Minęła 8."
10.10 "Minęła 9."
11.30 Serwis Info Dzień.
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień
18.00 "Teleexpress"
18.15 "Teleexpress
Extra"
18.30 "O co chodzi"
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info
Wieczór
19.35 "O tym się mówi"
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 "Minęła 20."
22.00 "Nie da się ukryć"
22.40 "Spiszmy się jak
na rolników
przystało!"
22.50 "W tyle wizji"
23.30 "W tyle wizji
Extra"
00.00 Info Wieczór
00.30 "W akcji"

TVP

HISTORIA

7.50 "Był taki dzień"
7.55, 19.35 "Polska
Kronika Filmowa
1992" cykl dok.
8.20, 19.50 S. "Kariera
Nikodema
Dyzmy"
9.20 "Archiwum zimnej
wojny"
9.50 "Historia Polski"
10.45 "Sensacje XX w."
11.50 "Biblia - Salomon"
12.45 "Z widokiem na
Wawel"
13.25 S. "Stawka
większa niż
życie"
14.45 S. dok.
16.50 "Amerykańskie
dynastie. Klan
Kennedych"
17.45 "Rok 2020"
18.10 "Przystanek
Historia"
18.35 Historia Polski
21.00 "Historia broni"
22.00 "Giganci historii"
22.50 "Wojna w eterze"
23.00 "Sądy, przesady"
magazyn.
00.00 Film dok.

TRWAM

7.00 Audiencja
generalna
papieża
Franciszka
8.00 "Próba wiary"
8.50, 20.25 "Adwent"
8.55 "Świat
w obrazach"
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 "Polski
punkt widzenia"
9.40 Słowo Życia
9.45 "Syria - Śladami
św. Pawła"
reportaż
10.00 "Na zdrowie"
10.25 Święty na każdy
dzień
10.30 "Mama Antonia"
film dok.
11.00 Informacje dnia
11.15 "Rozmowy
niedokończone"
12.25 "Myśląc
Ojczyzną"
12.35 "Przyroda i
ludzie"
13.00, 19.00 Modlitwa
"Anioł Pański"
13.03 Informacje dnia
13.20 "Po stronie

prawdy"
13.50 "Wyszyński -
historia"
14.20 "Niedziela"
14.30 Msza Święta z
Jasnej Góry
15.30 "Łaski pełna"
film fab.
16.45 "Akademia
pro-life"
16.50 "Ma się
rozumieć"
17.00 Informacje dnia
17.10, 23.30 "Z wędką
nad wodę
w Polskę i świat"
17.35 "Porady
medyczne
bonifratrów"
18.00 Modlitwa w
intencji rodzin i
obrony życia
poczętego w
Kaliszu
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne)
21.20 Modlitwa
różańcowa
21.50 "Głos Polski"
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 Film dok.
00.00 Telewizyjny
Uniwersytet
Biblijny

**ITB
MIP**

11

6.00 Dzień dobry
8.55 Żyć zdrowo!
9.55 Modny wyrok
11.15 Pobierzmy się
12.15 Magazyn dla
kobiet
12.25 S. "Astrolog"
12.55 S. "Romans na
kurorcie"
13.25 S. "Pod prąd"
14.25, 20.30 S. "Dr
Preobrażeński"
15.25 S. "Wróżka"
16.00 Cywilna obrona
16.55 S. "Zrozumieć.
Wybaczyć"
17.25 Męskie. Żeńskie
18.20 Naprawdę
19.20 Niechaj mówią
22.25 Wieczór z
Urgantem
23.15 S. "Obca twarz"

H

5.00 Nasz poranek
6.00, 7.00, 8.00, 10.00,
12.00, 15.00, 17.00,
19.30, 23.50, 00.25
Nasze
wiadomości
8.15 ObiektywNie
9.15 Życ zdrowo
10.15 Modny wyrok
11.15 Obrona cywilna
12.15 Serial
14.05 Pobierzmy się!
15.20 Męskie. Żeńskie.
16.20 W rzeczy samej
17.50 Dodatek -
powodzenie!
17.55 Niechaj mówią
19.00 Czas.
20.10 Markow. Nic
osobistego.
20.40 S. "Dr
Preobrażeński"
21.45 Serial
23.35 Męskie. Żeńskie

**ITB
MIP**

5.00, 6.00, 7.00, 9.00,
12.00, 15.00, 18.00,
23.45 Dzisiaj
5.00 Poranek.
Najlepszy
7.25 S. "Morskie diable"
12.25, 15.30 Niezwykłe
wydarzenie
13.00 "Miejsce
spotkania"
16.05 DNA
17.05 S. "Występy
gościnne"
18.45 S. "Karetka
pogotowia"
20.55 S. "Pies"
23.15 Niezwykłe
wydarzenia

KINO

5.00 "Chotabycz"
film fab.
7.00 "Uklucie
parasolem"
film fab.
9.00 "Bez twarzy"
film fab.
11.25 "Jaguar" film fab.
13.25 "Nieszczęścia"
film fab.
15.10 "Osobowości
narodowego
rybołówstwa"
film fab.
17.00, 0.00 Tajemnice
naszego kina

17.50 "Śnieżni
zakładnicy"
film fab.
20.15 "Fantozzi" film fab.
22.15 "Chameleon"
film fab.

**РУССКОЕ КИНО
TV 1000**

6.25 "Szczęśliwy
wypadek" film fab.
7.55 "Mistrzowie.
Szybciej. Wyżej.
Mocniej" film fab.
9.35 "Choinki 1914"
film fab.
11.20 "Szanujmy
kobiety" film fab.
13.20 "Sobibór"
film fab.
15.10 "Skrzydzeni i
poniżeni" film fab.
16.55 "Ironia losu albo
szczęśliwego
Nowego Roku"
film fab.
18.45 "Pamiętam - nie
pamiętam"
film fab.
20.00 "Niepojmami"
film fab.
21.25 "Dzień Radia"
film fab.
23.05 "Mamo, nie smuć
się" film fab.

**DISCOVERY
CHANNEL**

7.00 Sprzedawcy
samochodów
9.00 Jak to zrobione?
10.00 Zapomniana i
pochowana
10.30 Złoto garażów
11.00 Ratownicy
skarbów
13.00 Złota
gorączka
17.00 Podróż
samochodem
18.00 Łowcy małych
domów
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to
zrobione?
20.00 Ratownicy
skarbów
21.00 Nieznana
ekspedycja
22.00 Sekrety głębin
23.00 Kłątwa
Trójkąta
Bermudzkiego
00.00 Pliki
NASA

	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30	Wiadomości
9.00	S. "Alpejscy detektywi"
9.45	S. "Policja kryminalna Monachium"
10.35	S. "Służyć i bronić"
11.30	Co i dlaczego?
12.00	Styl
13.00	Historyczna publicystyka
13.58	Loteria "Keno Lotto"
14.00	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry, Litwo
15.00	Wiadomości
15.45	Ciekawe lekcje
16.40	S. "Siostra Betty"
17.30	Wiadomości
18.00	Co i dlaczego?
18.30	Kontrola użytkowników
19.30	Euroliga
21.45	Złoty umysł
23.10	"Gladiator" dramat
	
6.15	S. "Swaragini"
8.00	S. "Walker, strażnik Teksasu"
10.00	S. "Nieśmiertelny"
11.00	S. "Tysiąc i jedna noc"
12.45	S. "Wróżka"
13.20	S. "Zniewolona"
14.20	S. "Serduszko moje"
15.30	S. "Kruk"
16.00	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
21.00	"Offender" film fab.
23.15	"Rocky 2" film fab.
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Program muz.
7.00	S. anim.
7.50	LRT lekcje

8.45	Program o ekologii
9.15	Dzień dobry, Litwo
11.45	Pytanko
12.00	Wiadomości
12.15	Rosyjska ulica
12.40	Stop linia
13.10	Wielkim planem
14.00	Spacer
14.30	Magazyn naukowy
15.00	Film dok.
15.50	S. anim.
16.40	Program o zwierzętach
17.10	S. "Bliźniaczki"
18.05	S. "W garniturach"
18.50	Pytanko
19.05	Stop linia
19.35	Dzień kultury
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	"Cena wolności" film historyczny
23.05	Koncert
	
6.25, 15.00	S. anim.
7.55	S. "Gliny"
8.55	S. "W wirze miłości"
10.00	S. "Ranne ptaki"
12.00	S. "Biedna Lala"
13.00	S. "Sprzedane życie"
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV pomoc
18.30	Wiadomości TV3
19.30	"Zootopia" film anim.
21.45	"Kapitan Marvel" film fab.
00.15	"Deadpool" komedia
	
6.00	S. "Strzałka"
7.00	Reality show
8.15, 14.55	S. "Detektyw zapachów"
9.25, 16.00	S. "Ślad"
10.25, 17.30	S. "Policja Rosenheim"
11.25	S. "Prywatny detektyw Magnum"
12.30	S. "CSI: Miami"
13.25	Reality show
17.00	Dzień Info
18.30	S. "Strzałka"
19.30	Program sportowy

21.30	"Sniper" thriller
23.25	"Drużyna potępionych" thriller
	
5.30	Nowy dzień
6.30, 12.30 16.30	Program informacyjny
7.00	Trzymajcie się
8.00	S. "Nieoczekiwana sprawiedliwość"
9.00	Program o samochodach
9.30	O przyjemnościach łąni
10.00, 18.30	"Historia jednego przestępstwa"
11.00	Realna mistyka
12.00	TV sklep
12.15	Tyle wiadomości
13.00	Nowy dzień
14.00, 21.30	S. "Dwór"
15.00	Realna mistyka
16.00, 18.00	Reporter
16.30	Nasze zwierzęta
17.00	Trzymajcie się
17.40	W rytmie nauki
19.30	Nowy dzień
20.00, 22.30	Reporter
20.20, 22.50	Sport
20.30	"Realna mistyka"
23.00	"BUSHIDO KOK 2020"
23.30	Trzymajcie się
	
6.05	S. "Teściów nie wybierzesz"
7.25	S. "Kobra 11"
8.30, 17.00	S. "Univer"
9.00	Przewodnik budowlany
9.30	S. "Ostrożnie! Dziewczyny"
10.30	S. anim.
11.30, 19.00	S. "Żonaty i ma dzieci"
12.25	S. "Potępieni"
13.25	S. "Niedobry policjant"
14.30	S. "Świeta z tamtego świata"
15.00	S. "Kobra 11"
16.00	S. "CSI: kryminolodzy"
18.00	S. "Ostrożnie! Dziewczyny"
20.00	S. "Gliny"
21.00	Wiadomości
22.00	"Przed świtem 2"

dramat	00.20 "Deadpool" dramat
	
6.55, 14.20	S. "Ojciec Mateusz"
8.10	S. "Dwa serca"
10.10	S. "Ślepa"
12.25	S. "Mentalista"
13.20	S. "Zdesperowane gospodynie domowe"
15.30	S. "Nowicjusze"
16.30	S. "Betty en NY"
17.30	S. "Moja jedyna"
19.00	S. "Sprawa na Majorce"
20.05	S. "Nowicjusze"
21.00	"Komisarz Van Der Valk" detektyw
22.55	S. "Tabula Rasa"
	
6.20	S. "Przysięga"
7.05, 15.00	S. "Elif"
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	"Agape"
9.00	Wiadomości
9.15	Kwadrans polityczny
9.40	S. "Ranczo"
10.35	S. "Komisarz Alex"
11.35	S. "Ojciec Mateusz"
12.25, 19.30	S. "Kasta"
13.00	Wiadomości
13.10	Agrobiznes
13.35	Magazyn Rolniczy
13.55	"Dzikie delfiny" film dok.
16.00	Wiadomości
16.15, 21.10	ALARM!
16.35	Gra słów. Krzyżówka
17.05	S. "Przysięga"
18.00	Teleexpress
18.20	"Jaka to melodia?"
19.00	"Klan"
19.55	"Jeden z dziesięciu"
20.30	Wiadomości
21.30	"Leśniczówka"
22.00	"Power Rangers" film przygodowy
00.10	Boks. Knockout Boxing Night

	
8.00	S. "Wszystkie stworzenia duże i małe"
9.00, 19.30	Informacje kulturalne
9.30	"Kronos" magazyn
10.15	"Brzezina" dramat
12.00	S. "Przeprowadzki"
14.30	"Zakochaj się w Polsce"
14.55	Film anim.
15.10	"Festiwal Rockowisko"
15.35	"Janek Simon" film dok.
16.15	"Sportowe życie" dramat
18.35	"Co dalej?" prog. publicystyczny
18.55	"Rok 2020"
20.00	"Wirtuoz 4+ Międzynarodowy talent show"
22.20	"Dawno temu w Ameryce" dramat
02.10	"Tego się nie wytnie"
	
7.10	Polonia 24
7.35	"Leśniczówka"
8.00, 18.50	Gra słów. Krzyżówka
8.25	"Ostoja"
8.55, 11.50	Pytanie na śniadanie
11.45	Panorama
12.30	S. "Na sygnale"
13.00	"Którędy po sztuce"
13.15	"Co niesie dzień"
13.30	S. "M jak miłość"
14.20	Włnoteka
14.40	"Tego się nie wytnie"
16.00	"Uzdrowisko" telenowela
16.30	"Ostoja"
17.00	"Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945"
17.15	S. "Bolek i Lolek"
17.35	S. "Reksio"
18.00	S. "Rodzinka.pl"
18.30	Dziennik Regionów
19.20	"Stacja innowacja"
19.35	"Mówimy po polsku"

19.50 S. "Na sygnale"
20.20 "Polonia Express"
20.40 "Wybrali Polskę"
21.00 Polonia 24
21.35 S. "Na dobre i na złe"
22.30 S. "Fałszerze. Powrót sfory"
23.25 "Rezydencja" telenowela
23.55 Koncert

TVP INFO

6.35 Serwis Info Poranek
8.10 "Jedziemy"
8.50 "Agrobiznes"
9.00 "Jedziemy dalej"
9.20 "Minęła 8."
10.10 "Minęła 9."
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień
18.00 "Teleexpress"
18.15 "Teleexpress Extra"
18.30 "O co chodzi"
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info Wieczór
19.35 "O tym się mówi"
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 "Forum"
22.00 "Nie da się ukryć"
22.40 "Spiszmy się jak na rolników przystało!"
22.50 "W tyle wizji"
23.30 "W tyle wizji Extra"
00.00 Info Wieczór
00.30 "W akcji"

TVP HISTORIA

7.50 Był taki dzień.
8.00, 19.35 "Polska Kronika Filmowa 1993" cykl dok.
8.25, 19.50 S. "Karia Nikodema Dyzy"
9.25 "Po PRLu"
10.00 "Przystanek Historia"
10.20 Historia Polski
10.55 "Sensacje XX w."
11.55 "Biblia - Salomon"
12.50 "Z Andrusiem po Galicji"

13.25 S. "Stawka większa niż życie"
14.30 "Tajemnice Paryża"
15.30 S. dok.
16.35 "Historia broni"
17.35 "Polskie 100 lat"
18.10 "Ex Libris"
18.30 "W pól do Trzeciej RP"
19.00 "Alfabet Andrzeja Dobosza"
19.25 "Wojna w eterze"
20.50 "Był taki dzień"
21.00 "Ekspertyza"
21.35 "Teatr Historii"
23.55 "Archiwum zimnej wojny"
00.30 "Szerokie tory"

TRWAM

7.00 "Na zakręcie" film fab.
8.45 "Kolory świętości"
8.50, 18.55 "Adwent"
8.55 "Świat w obrazach"
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 "Polski punkt widzenia"
9.40 Słowo Życia
9.45 S. anim "Moja katolicka rodzina"
10.10 "Z wędką nad wodę w Polskę i świat"
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 "Duc in altum"
11.00 Informacje dnia
11.15 "Dzieci Andersa - powrót do Afryki" film dok.
12.25 "Głos Polski"
12.35 "100 cudownych miejsc na świecie"
12.45 "Spotkania z ekologią"
13.00, 19.00 Modlitwa "Anioł Pański"
13.03 Informacje dnia
13.20 "Dar nadziei - historia Tony'go Melendeza" film dok.
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.30 "Misja Bilaj" film dok.
15.55 "Słowo Życia"
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 "Ma się

rozumieć"
16.30 Koncert z okazji 29. rocznicy Radia Maryja pt. "Pieśń o Ojczyźnie" - zespołu "Śląsk"
18.00 "Życie z pasją"
18.20 "100 cudownych miejsc na świecie"
18.30 "Okiem kamery"
19.05 Informacje dnia
19.15 "Westerplatte Młodych"
19.55 "Niedziela"
20.00 "Warto zauważyć..."
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 "Myśląc Ojczyzna"
22.00 Apł Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 S. "Ziemia Obiecana"
23.45 "Wołyń - nierozliczone ludobójstwo" film dok.

11

6.10 Dzień dobry
8.55 Żyć zdrowo!
10.00 Modny wyrok
11.15 Pobierzmy się
12.15 Magazyn dla kobiet
13.00 S. "Astrolog"
13.15 S. "Romans w kurorcie"
13.30 S. "Pod prąd"
14.25 S. "Dr Preobrażeński"
15.30 S. "Wróżka"
16.00 Cywilna obrona
16.50 S. "Zrozumieć. Wybaczyć"
17.20 Męskie. Żeńskie
18.15 S. "Trzem"
19.15 Pole cudów
20.30 "Dizel show"
21.50 "Najlepszy!"
23.30 Wieczór z Urgantem

H

5.00 Nasz poranek
6.00, 7.00, 8.00, 10.00,

12.00, 15.00, 17.00,
19.30, 23.50 Nasze wiadomości
8.15 Teoria spiskowa
9.00 Żyć zdrowo
10.15 Modny wyrok
11.15 Obrona cywilna
12.15 Serial
14.10 Pobierzmy się!
15.20 Męskie. Żeńskie
17.50 Pole Cudów
19.00 Czas
20.10 Głos
22.10 Serial

ITB MIP

5.00, 6.00, 7.00, 9.00,
12.00, 15.00, 18.00,
23.45 Dzisiaj
5.00 Poranek. Najlepszy
7.25 S. "Morskie diabły"
12.25 Niezwykłe wydarzenie
13.00 "Miejsce spotkania"
15.30 Ty nie uwierzysz!
16.05 DNA
17.00 Czekaj na mnie
18.45 S. "Karetka pogotowia"
20.55 S. "Pies"
23.15 Swoja prawda
01.00 "My i nauka. Nauka i my"

MAŁE KINO

5.00 "Szczegóły o mieście" film fab.
9.00 "Śnieżni zakładnicy" film fab.
11.25 "Fantozzi" film fab.
13.25 "Chameleon" film fab.
15.10 "Smoki na zawsze" film fab.
17.00 Tajemnice naszego kina
17.50 "Przybysze 2" film fab.
20.15 "Drugi tragiczny Fantozzi" film fab.
22.15 "Oskar" film fab.
00.00 Tajemnice naszego kina

РУССКОЕ КИНО TV 1000

6.15 "Skrzywdzeni i poniżeni" film fab.
8.00 "Ironia losu, albo szczęśliwego Nowego Roku" film fab.
9.50 "Pamiętam - nie pamiętam" film fab.
11.00 "Loty we śnie i na jawie" film fab.
12.30 "Dżentelmeni spod ciemnej gwiazdy" film fab.
14.10 "Kuchnia w Paryżu" film fab.
15.50 "Dżentelmeni spod ciemnej gwiazdy" film fab.
17.30 "Jedną lewą" film fab.
18.50 "Strzeż mnie, mój talizmanie" film fab.
20.00 "Niepojmiani" film fab.
21.15 "Kamienna ściana" film fab.
22.45 "Barchanow i jego ochroniarz" film fab.

Discovery CHANNEL

7.00 Sprzedawcy samochodów
9.00 Jak to zrobione?
10.00 Zapomniana i pochowana
10.30 Złoto garażów
11.00 Ratownicy skarbów
13.00 Akcja ratunkowa mieszkaniowa
17.00 Podróż samochodem
18.00 Łowcy małych domów
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to zrobione?
20.00 Ratownicy skarbów
21.00 Śmiertelna wygrana
23.00 Akcja ratunkowa mieszkaniowa

 6.00 Hymn Republiki Litewskiej 6.05 Historyczna publicystyka 6.55 Wyznanie 7.25 Pytanko 7.25 "Zamek Shiverstone" komedia 9.00 Program rozmów 9.30 Życ na wsi dobrze 9.55 Weranda 10.25 Kuchnia Beaty 11.20 S. dok. 12.15 Światowa dokumentalistyka 14.00 S. "Sprawy Frankie Drake" 15.30 Wiadomości 15.45 Koncert życzeń 17.30 Wiadomości 18.00 Drogi, samochody, ludzie 19.30 Styl 20.30 Panorama 21.00 Tańcz z gwiazdą 23.10 "Mister Bean" film fab.	7.30 Wilnianie 8.00 Film dok. 8.00 Zaczynij od siebie 8.30 Magazyn naukowy 9.00 Na zdrowie! 9.30 Program o ekologii 10.00 Tu jest kino 10.30 Spacer 11.00 Co dobrego, sąsiedzie? 11.30 Zeszyt Wileński 12.00 Trembita 12.30 Rosyjska ulica 13.00 "Wyznania" 13.30 Pole bitwy 14.00 Euromaxx 14.30 Show muzycznych rozmów 16.00 Cykl dok. 16.30 Sprawy tatusia 17.00 Weranda 17.30 Program z Nomedą Kazlaus 18.25 Po raz pierwszy 18.30 Ludzie teatru 19.00 Film dok. 20.30 Panorama 21.00 "Chleb orzechowy" film fab. 22.10 Koncert	6.30, 10.05 Humorystyczne show 7.00 S. "Ale numer!" 7.30, 20.30 S. "Sniper" 8.30 S. "Ale numer!" 9.00 Program o zdrowiu 10.35 S. dok. 11.35 S. "Diabelskie próby Stivena Austina" 12.45 Program kulinarny 14.50 Realna mistyka 15.50 Kryminalna publicystyka 17.00 Mistrzostwa LKL 19.30 S. "Ślepa strefa" 21.30 "Krucjata Bourne'a" thriller 23.45 "Nawiedzony" thriller 7.00, 11.00 Program kulinarny 7.20 TV Europa przedstawia 8.00 Inne rozmowy 9.00 "BUSHIDO KOK 2020" 9.30 W świecie koszykówki 10.00, 17.30 O przyjemnościach łaźni 10.30 Dziennik podróżnika 12.00, 0.00 S. "Niespodziewana sprawiedliwość" 14.00 S. "Historia jednego przestępstwa" 16.00 Wiadomości 16.30 Program poznawczy 18.00 Wiadomości 18.30 Nareszcie wolne dni 19.00 Historyczna dokumentalistyka 20.00 Wiadomości 20.30 Program aktualnych rozmów 21.30 Oponenci 22.30 Wiadomości 23.00 Trzymajcie się	Program o przyrodzie 7.30, 16.00 "Przetrwaj na Jukonie" 9.00 Niewidzialna strona 9.30 "Przewodnik budowlany" 10.00 "Autopilot" 10.30 Film dok. 11.30 S. "Samotni rodzice" 14.00 "Przetrawianie" 15.00 "Piekielna droga" film dok. 17.00 "Magazynowe wojny" 18.00 "Jeden" realne show 19.00 Muzyczne show "Maski" 20.00 S. "Kobra 11" 21.00 Wiadomości 22.00 "X-Men. Apokalipsa" film fab. 00.55 "Eddie zwany Orłem" komedia 6.20, 13.00 S. "Ślepa" 7.50 Program kulinarny 8.45 "Doktor Oz" 9.40 S. "Ojciec Mateusz" 11.00 Kulinarne show 14.45 Program kulinarny 15.45 S. "Serduszko moje" 17.45 S. "Zniewolona" 18.50 S. "Ślepa" 19.50 S. "Wróżka" 21.00 S. "Mroźna śmierć" 23.15 "Ziemia wilków" detektyw	9.15 wojsko-polskie.pl 9.40 Pełnosprawni 10.10, 21.35 S. "Komisarz Alex" 11.05, 19.35 S. "Ojciec Mateusz" 12.00 "Powrót siedmiu wspaniałych" western 13.45 Okrasa łamie przepisy 14.15 "Fascynujący świat" 15.15 "Z pamięci" 15.25 "Weterynarze z sercem" 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 16.25 "Rolnik szuka żony" 17.30 Skoki narciarskie 18.30 Teleexpress 18.40 Skoki narciarskie 20.30 Wiadomości 21.10 ALARM! 22.30 "Eskorta" western 00.45 "Power Rangers" film przygodowy
 6.55, 11.30 Filmy anim. 10.00 Program ekonomiki i innowacji 11.35 "Założyciel gier" komedia 13.50 "Duży, gruby kłamczuch" komedia 15.30 "Polowanie na mysz" komedia 17.25 Program XXI w. 17.55 W świecie zwierząt 18.30 Wiadomości 19.30 "Dora i miasto złota" film anim. 21.35 "Rodzinka" komedia 00.00 "Sąsiedzi" komedia 	 6.30, 12.30 S. anim. 8.00 S. "SpongeBob" 8.30 S. "Historie kuchni" 9.00 Program kulinarny 10.00 "Przedszkole tatusia" 10.30 Bądź zdrow! 11.00 Pięciogwiazdkowe mieszkanie 11.30 "Człowiek, gepard, przyroda" film dok. 14.10 "Dziwny piątek" film fab. 16.10 "Jeden w domu" komedia 17.20 Loteria "Keno Lotto" 2020 18.30 Wiadomości TV3 19.40 "galvOK" 21.30 S. "Wojny gangów" 22.40 "Hotel Mumbai" film fab. 	 6.30, 8.30, 12.50	 6.05 "Klan" 6.35 Magazyn śledczy Anity Gargas 7.05 Sprawa dla reporter 8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia Matki Bożej na Jasnej Górze 8.35 "Rok w ogrodzie"	 8.00 "Piosenki Władysława Szpilmana" 9.00, 19.30 Informacje kulturalne 9.35 "Od ucha do ucha" film anim. 11.55 S. "Kapitan Sowa na tropie" 13.15 "Urodzeni artyści" 13.50 "Pomyłka, proszę się wyłączyć" spektakl 14.50 "Tego się nie wytnie" talk show 16.20 "Statek szaleńców" melodramat 18.55 "Tamte lata, tamte dni" 19.55 Koncert 21.00 "Wolny strzelec" dramat 23.05 Koncert 00.25 "Jeżeli..." dramat 7.10 Polonia 24 7.35 S. "Barwy szczęścia"

8.55 Pytanie na śniadanie
12.25 "Giganci historii"
13.15 "Powroty" magazyn
13.35 "Nela Mała Reporterka"
13.50 "Czy wiesz, że..."
14.00 S. "Ojciec Mateusz"
14.50 S. "Na dobre i na złe"
15.45 "Hity kabaretu" prog. rozrywkowy
16.40 "Wolny Ekran" magazyn
17.00 "Kulturalni PL"
18.00 Słownik polsko@polski
18.30 Dziennik Regionów
18.50 S. "M jak miłość"
19.40 Widowisko muz.
20.40 Dobranocka
21.00 Polonia 24
21.35 S. "Stulecie Winnych"
22.30 "Kocham Dwójkę. Złoty Jubileusz"
23.35 "Złoto dezertierów" komedia

TVP INFO

6.55 "Serwis Info Poranek"
9.30 "W Kontrze"
10.15 "Salon dziennikarski"
11.00 "Serwis Info Dzień weekend"
16.00 Debata TVP INFO
16.30 Walka z koronawirusem
18.00 "Teleexpress"
18.15 "Teleexpress Extra"
18.30 "Studio Wschód"
19.00 Panorama
19.20 "Serwis Info Wieczór weekend"
19.30 "Kobiectwem okiem"
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 "Minęła 20."
22.00 "Nie da się ukryć"
22.40 "Spiszmy się jak na rolników przysłało!"
22.50 "W tyle wizji"
23.30 "W tyle wizji Extra"
00.00 "Magazyn

śledczy Anity Gargas"
00.25 Info Wieczór

7.55 "Był taki dzień"
8.05 "8 Kontynent"
9.05 "Z Andrusiem po Galicji"
9.40 S. "Wiedźmin"
10.40 Okrasa łamie przepisy
11.20 "Tajemnice Paryża"
12.25, 14.25 S. dok.
13.25 "Życie ukryte w jeziorze"
14.45 "Polskie 100 lat"
15.20 "Tu wszystko jest Polską" prog.
15.50 "Spór o historię"
16.30 S. "Biblia - Salomon"
17.30 S. dok.
18.25 "Kuchnia Jagiellonów"
19.05 "Medyceusze: władcy Florencji"
20.00 "Giganci historii" teleturniej
21.00 S. dok.
21.50 "ROK 1920. Kalendarium"
22.00 S. "Dynastia Tudorów"
23.00 "Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie"
23.25 "Historia w postaciach zapisana"

TRWAM

7.00 S. "Ziemia Obiecana"
7.45 Film dok.
8.25 "Życie z pasją"
8.45 "Kolory świętości"
8.50 "Adwent"
8.55 "Świat w obrazach"
9.00 Informacje dnia
9.15 "Westerplatte Młodych"
9.55 Słowo Życia
10.00 S. "Głos serca"
10.45 Film dok.
11.15 Retrospekcja
11.20, 20.25 Święty na każdy dzień
11.25, 21.50 "Myśląc Ojczyzną"

11.35, 20.40 "Polski punkt widzenia"
12.00 Medytacja z racji I soboty miesiąca i modlitwa różańcowa w Toruniu
13.00 Msza Święta pod przewodnictwem ks. abp. Andrzeja Dzięgi
15.30 "Niedziela"
15.35, 17.10 Film dok.
16.30 "Wierzę w Boga"
17.00 Informacje dnia
18.00 Z Parlamentu Europejskiego
18.30 "Oknem kamery"
18.55 "Adwent"
19.00 Modlitwa "Anioł Pański"
19.05 Informacje dnia
19.15 "Rozmowy niedokończone"
20.30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 S. "Możesz - 10 przykazań"
23.50 "Ocalić od zapomnienia"
00.00 S. "Głos serca"
00.45 Film dok.

11

6.00 Dzień dobry
9.00 Mądrale i mądralki
9.50 Słowo pasterza
10.05 Jubileusz G. Chazanowa. "I tu nie będę milczał"
11.05 Czy widzieliście nagranie?
13.55 S. "Romans w kurorcie"
14.25 "Zamówienie" detektyw
16.05 Kto chce zostać milionerem?
17.35 "Epoka lodowcowa"
21.00 "Dzisiaj wieczorem"
23.00 "Fobos" thriller

H

5.12, 6.00, 8.00,

15.00, 17.00 Nasze wiadomości
6.15 Markow. Nic osobistego
7.00 Jubileusz G. Chazanowa. "I tu nie będę milczał"
7.55 Białoruś. Geografia z biografią
8.15 "Myślałem, że będziesz zawsze" melodramat
9.55 Widzieliście nagranie?
12.10 Wyjazd na dachy
13.25 Kto chce zostać milionerem?
15.20 Okres lodowcowy
19.00 Nasze wiadomości. Sobota
19.45 Meteoprzewodnik
20.05 Dziś wieczorem
22.00 "Miłość to nadzieja" melodramat

ITB MIP

5.00 S. "Powrót Muchtara 2" film fab.
7.00, 9.00, 15.00 Dzisiaj
7.20 Przegląd
7.55 Ich zwyczaje
8.35 Gotujemy z A. Ziminem
9.20 "Mądry dom"
9.40 Podstawowa droga
10.20 Jedziemy, zjemy!
11.15 Żywe produkty
12.10 Pytanie o mieszkanie
13.15 Swoja gra
15.20 Śledztwo prowadzili...
17.00 S. "Ślady monstrum"
18.00 Centralna telewizja
19.20 Tajemnica warta miliona
21.20 Ty nie uwierzysz!
22.20 Międzynarodowa piłorama
23.05 Koncert

HAULE KINO

5.00 "Giermek" film fab.
7.00 "Czasowe trudności"

film fab.
8.30, 17.00, 1.00 Tajemnice naszego kina
9.00 "Przybysze 2" film fab.
11.25 "Drugi tragiczny Fantozzi" film fab.
13.25 "Oskar" film fab.
15.10 "Metro" film fab.
17.50 "Garbus" film fab.
20.15 "Fantozzi odchodzi na emeryturę" film fab.
22.15 "Nieformalne małżeństwo" film fab.

РУССКОЕ КИНО TV 1000

7.10 "Strzeż mnie, mój talizmanie" film fab.
8.20 "Owłosione choinki" film fab.
9.45 "Dzieci według umowy" film fab.
11.15 "Dobry chłopczyk" film fab.
12.45 "Anioł śniegu" film fab.
14.30 "Duszek" film fab.
16.10 "Szanujcie kobiety" film fab.
18.05 "Wakacje srogiego reżimu" film fab.
20.00 "Niepojmiani" film fab.
21.20 "Kałasznikow" film fab.
23.10 Film fab.

Discovery CHANNEL

6.00 Sprzedawcy samochodów
7.00 Jak to zrobione?
9.00 Tajemnice historii
11.00 Budowle na ustroniu Montany
13.00 Ratownicy skarbów
15.00 Podróż samochodem
17.00 Potem olbrzymy oceanów
19.00 Złota gorączka
21.00 Alaska
22.00 Złota gorączka
0.00 Nie próbujcie powtórzyć

	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Ekspedycja narodowa
7.00	Świąteczne myśli
7.30	Pytanko
8.00	Żyć na wsi jest dobrze
8.30	Poranny przekładaniec
9.00	Bajki Braci Grimm
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Dziecięce walki kulinarne
12.00	Zabawy szkół Litwy
12.30	S. dok.
12.55	Światowa dokumentalistyka
13.50	S. "Miss Marple"
15.30	Wiadomości
15.45	Historyczna publicystyka
16.30	S. "Niedobra dziewczynka"
17.00	Pieniężne sprawy
17.30	Wiadomości
18.00	Dajmy czadu!
19.30	Program aktualności
20.30	Panorama
21.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
22.00	"Inna strona ciszy" film fab.
23.50	"Cena wolności" film historyczny
	
6.45	Filmy anim.
10.50	"Paulie" komedia
12.40	"Interes na kółkach" komedia
14.55	"Indiana Jones i Świątynia Zagłady" film fab.
17.20	Telelotto
18.30	Wiadomości
19.30	Muzyczne show
22.00	"Bliźnięta" thriller
00.15	"Drapieżcy" thriller
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.05	Dajmy czadu!
7.30	Słowo chrześcijanina
7.45	Świadkowie zmartwychwstania
8.00	Droga. Dla protestantów
8.30	Menora
9.00	Litwa światowa
10.00	Odblaski
10.30	Ślad literatury
11.00	Stop linia
11.30	7 dni Kowna
12.00	Zupa naukowa
12.30	Translacja Mszy Świętej z Kalwarii Wileńskiej
13.40	Myśli świąteczne
14.10	Pytanko
14.25	"Zamek Shiverstone" komedia
16.00	XIX republikański festiwal
17.15	Pytanko
17.30	Kulturalnie z Nomedą
18.30	Wielkim planem
19.30	Dzień kultury
20.30	Panorama
21.00	Koncert
22.15	Festiwal muz.
	
6.00	Drzewo zdrowia
7.00	Filmy anim.
8.30	Sady marzeń
9.00	"Zdrowie.lt"
9.30	Szef kuchni
10.00	Świat według kobiet
11.00	Sady marzeń
12.00	"Zielona sprawa" program o przyrodzie
13.00	"Zaczarowana" film fab.
15.05	"Plan gry" komedia
17.25	Show improwizacji
18.30	Wiadomości TV3
19.30	Show parodii
22.00	"Bodyguard. Zawodowiec" film fab.
00.25	"Deadpool" komedia
	
6.30	Program sportowy

7.30, 20.30	S. "Sniper"
8.30	Róg tura
9.00	Program sportowy
10.05	S. "Głupcy szaleją"
10.35	S. dok.
11.35	S. "Ale numer!"
12.05	S. "Diabelskie próby Stivena Ostina"
13.00	Program kulinarny
15.10	Realna mistyka
15.50	Kryminalna publicystyka
17.00	Mistrzostwa LKL
19.30	S. "Ślepa strefa"
21.30	Program sportowy
22.00	S. "Bureau"
23.10	S. "Okupowani"
	
7.00	Program poznawczy
8.00	O przyjemnościach łaźni
8.30	Akademia wsi
9.00	Nareszcie wolne dni
9.30	W rytmie nauki
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Program o samochodach
11.00	Program historyczno-edukacyjny
11.30	Nasze zwierzęta
12.00, 0.00	S. "Nieoczekiwana sprawiedliwość"
14.00	S. "Historia jednego przestępstwa"
16.00	Wiadomości
16.30	Program analityczny
17.30	Nowy dzień
18.00	Wiadomości
18.30	Program o zwierzętach
19.00	Program rozmów
20.00	Wiadomości
20.30	Trzymajcie się
21.30	24/7
22.30	Wiadomości
23.00	Trzymajcie się
	
7.00	Dokumentalistyka
9.00, 13.00	Program o przyrodzie

9.30	"Na jednym końcu haczyk"
10.00	Dokumentalistyka
10.30	Film dok.
11.30	S. "Samotni rodzice"
12.00	S. "Kobra 11"
14.00	"Przetrawianie"
15.00	"Piekielna droga"
16.00	"Złoto Jukonu"
17.00	"Magazynowe wojny"
18.00	"Jeden" realne show
19.00	S. "Gra z Ellen"
20.00	S. "Kobra 11"
21.00	Wiadomości
22.00	"Powódź" dramat
00.05	S. "X faktor"
	
6.20, 18.50	S. "Ślepa"
7.50	Program kulinarny
8.45	"Doktor Oz"
9.40	S. "Ojciec Mateusz"
11.00	Kulinarne show
12.00	Okno dzieciństwa
12.30	Pozdrowienia
15.45	S. "Serduszko moje"
17.45	S. "Zniewolona"
19.50	S. "Wróżka"
21.00	"Transcendencja" thriller
23.25	"Miles Ahead" dramat
	
5.40	"Klan" telenowela
7.00	Słownik polsko@polski
7.25	wojsko-polskie.pl
7.55	"Słowo na niedzielę"
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
9.00	Tydzień
9.30	"Zakochaj się w Polsce"
10.05	"Las bliżej nas"
10.35	"Porusz świat!" - Eurowizja Junior 2020
11.05	S. "Stulecie Winnych"
11.55	"Słowo na

niedzielę"	
12.00	Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
12.55, 13.15	"Między ziemią a niebem"
13.00	"Anioł Pański"
13.50	"Rwanda 2020. Misje na wzgórzach"
14.15	Film dok.
15.05	"Tyłówka BBC w Jedyńce"
15.15	"Z pamięci"
15.25	Okrasa łamie przepisy
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20, 21.15	S. "Ludzie i bogowie"
16.40	Skoki narciarskie
18.00	Teleexpress
18.10	Skoki narciarskie
19.25	Koncert
20.30	Wiadomości
22.15	"Rolnik szuka żony"
23.15	"Anglik, który mnie kochał" film fab.
01.05	"Eskorta" western
	
7.50	Myśli na ten czas
8.00	"Liturgia prawosławna z klasztoru w Wojnowie"
9.25	"Od ucha do ucha"
11.50	S. "Czarna żmija"
13.05	"Trzeci punkt widzenia" prog.
13.40	"Diabelski wynalazek" film fab.
15.15	"Rejs" komedia
16.35	"Siostra Angelica" opera
17.40	Film anim.
17.50	Informacje kulturalne
18.15	"Niedziela z..."
21.00	"Ostatni cesarz" dramat
23.45	"Trzeci punkt widzenia"
	
7.25	Polonia 24
7.50	S. "Janosik"
8.40	"Mówimy po

polsku"
8.55 Pytanie
na śniadanie
12.00 "Tamte lata,
tamte dni"
12.25 "Ziarno"
magazyn
12.55, 13.15 "Między
ziemią a niebem"
13.00 "Anioł Pański"
13.50 "Słowo
na niedzielę"
14.00 Transmisja Mszy
Świętej
15.15 S. "Janosik"
16.10 Program rozr.
17.10 "Leśniczówka"
18.10 Dziennik
Regionów
18.30 S. "M jak miłość"
19.25 Koncert
20.20 "Powroty"
20.40 Dobranocka
20.50 Cała Polska
czyta dzieciom
21.00 Polonia 24
21.35 S. "Blondynka"
22.30 "Generał Nil"
dramat
00.40 "Niedziela z...
Teatrem Syrena"

TVP INFO

6.55 Serwis Info
Poranek
9.30 "W Kontrze"
10.15 "Motel Polska"
10.50 "Woronicza 17"
12.00 Serwis Info
Dzień weekend
12.50 "Salon
dziennikarski"
13.30 Serwis Info
Dzień weekend
16.00 "Debata Senior"
17.00 "Okieł wiary"
17.30 Walka
z koronawirusem
18.00 "Teleexpress"
18.15 "Teleexpress
Extra"
18.30 "Teleexpress
na deser"
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info
Wieczór weekend
19.25 "Studio Zachód"
19.50 "INFO V4+"
20.05 "Głębia ostrości"
20.30 Wiadomości
21.00 Gość
Wiadomości
21.15 "Minęła 20."
22.00 "W pełnym
świecie"

22.40 "Spiszmy się jak
na rolników
przystało!"
22.50 "Strefa starcia"
00.00 Info Wieczór

TVP HISTORIA

7.40 "Był taki dzień"
7.50 S. "Święty
Augustyn"
9.00 Msza
greckokatolicka
10.00 S. "Wiedźmin"
10.55 "Maksymilian
Kolbe" film dok.
11.15 Okrasa łamie
przepisy
11.50 "Poleski Park
Narodowy"
film dok.
12.50 S. dok.
15.00 "Archiwum
zimnej wojny"
15.35 "Wojownicy
czasu"
16.10 "Kuchnia
Jagiellonów"
16.45 "Biblia -
Salomon"
17.30 "Giganci historii"
teleturniej
18.20 "Ekspertyza"
18.50 "Medyceusze:
władcy Florencji"
19.50 "Był taki dzień"
20.00 Film dok.
21.05 "Historia w
postaciach
zapisana"
22.05 "Działa
Navarony" film fab.
00.45 S. "Dynastia
Tudorów II"

TRWAM

7.00 S. "Mojesz - 10
przykazań"
7.50 S. "Głos serca"
8.35 Film dok.
8.45 "Ocalić od
zapomnienia"
8.50, 18.55 "Adwent"
8.55 "Świat
w obrazach"
9.00 Słowo Życia
9.05 "Polski punkt
widzenia"
9.25, 20.25 Święty na
każdy dzień
9.30 Z Parlamentu
Europejskiego
10.00 "100 cudownych

miejsz na świecie"
10.10 Spotkanie z
Magdą Buczek
10.15 Katecheza ks. bp.
Antoniogo
Długosza
10.30 Msza Święta z
Jasnej Góry
11.35 "Niedziela"
11.40, 15.55 Film dok.
12.35 S. anim.
13.00, 19.00 Modlitwa
"Anioł Pański"
13.20 "Wies - to też
Polska"
14.30 "Papież Polak do
rodaków"
15.10 "Lodowa podróż"
film dok.
16.35, 23.55 Święty
na każdy dzień
16.40 "Życie z pasją"
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
18.00 "Zostań
żołnierzem RP"
18.15 "Nie bójmy się
mówić o raku"
18.30 "Okieł kamery"
19.05 Informacje dnia
19.15 "Rozmowy
niedokończone"
20.30 Film anim.
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne)
21.20 Modlitwa
różańcowa
21.50 "Kołory
świętości"
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 "Retrospekcja"
22.45 Film dok.
23.40 Reportaż
00.00 Film dok.
00.30 "Tam, gdzie Bóg
płacze"

11

7.05 Pole Cudów
8.25 Zdrowie
9.30 Niepomyślne
notatki
9.50 Życie innych
10.45 Czy widzieliście
nagranie?
12.50 S. "Pomimo losu"
16.50 Klub Wesołych i
Pomysłowych
19.20 "Jesteś najlepszy!"
21.00 Co? Gdzie?
Kiedy?
22.20 S. "Metoda 2"
23.20 "Naj. Naj. Naj"

6.00, 8.00, 15.00, 17.00
Nasze wiadomości
6.15 Zdrowie
7.10 Życie innych
8.15 Meteoprzewodnik
8.35 Kucharz Ludowy
9.50 "Miłość to
nadzieja"
melodramat
11.55 Widzieliście
nagranie?
14.00 Jubileusz N.
Ruslanowej.
15.20 "Strzelec
wyborowy"
film fab.
17.20 Najlepszy!
19.00 Kontury
20.20 Co? Gdzie?
Kiedy?
21.35 Klub sportowy
21.55 "Myślałem, że
będziesz zawsze"
melodramat

ITB MIP

5.05 Loteria "U nas
zwycięzysz"
7.00, 9.00, 15.00 Dzisiaj
7.20 I znowu witajcie
7.45 Kto w domu
gospodarz?
8.30 Jemy w domu
9.20 Ich zwyczaje
9.35 Pierwszy bieg
10.05 Cudo techniki
11.00 Odpowiedź
letniskowa
12.05 Kontrola
użytkowników
13.05 Pewnego razu
14.00 "Ludzie Kremla"
15.20 Śledztwo
prowadzili
17.00 Nowe rosyjskie
sensacje
18.00 Przegląd
tygodnia
19.10 "Supergwiazdy.
Powrót"
22.00 Gwiazdy zeszły się
23.35 Na podstawie
prawdziwych
wydarzeń

PAUL KINO

5.00 "Smoki bliźnięta"
film fab.
7.00 "Skorumpowani"

film fab.
9.00 "Garbus" film fab.
11.25 Film fab.
13.25 "Nieformalne
małżeństwo"
film fab.
15.10 "Żenia, Żenieczka
i Katusza" film fab.
17.00, 0.00 Tajemnice
naszego kina
17.50 "Aniołowie
stróże" film fab.
20.15 "Tajemnice
przeszłości"
film fab.

РУССКОЕ КИНО TV 1000

6.50 "Duszek" film fab.
8.35 Wakacje srogiego
reżimu" film fab.
10.25 "Nieosiągalni"
film fab.
12.05 "Kukułka"
film fab.
13.45 "Szczęśliwy
wypadek" film fab.
15.15 "Mała księżniczka"
film fab.
16.45 "Ciemny świat"
film fab.
18.20 "Skrzywdzeni i
poniżeni" film fab.
20.00 "Niepojmami"
film fab.
21.20 "Najlepszy dzień"
film fab.
23.05 "Bumer" film fab.

Discovery CHANNEL

6.00 Sprzedawcy
samochodów
7.00 Jak to zrobione?
9.00, 15.00 Ratownicy
skarbów
10.00 Jak to zrobione?
11.00 Sprzedawcy
samochodów
12.00 Zapomniana i
pochowana
13.00 Wojny o bagaż
17.00 Stare samochody
18.00 Świat
samochodów
Mike Brewera
19.00 Złota
gorączka
20.30 Ratownicy
skarbów
21.00 Potem olbrzymy
oceanów
22.00 Edd Staford
23.00 Nieznana
ekspedycja

	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.02 Dzień dobry, Litwo	
6.30 Wiadomości	
7.40 Dzień dobry, Litwo!	
8.30 Wiadomości	
9.00 S. "Alpejscy detektywi"	
9.45 S. "Policja kryminalna Monachium"	
10.35 S. "Służyć i bronić"	
11.30 Co i dlaczego?	
12.00 Program aktualniów	
13.00 Program kulinarny	
13.30 Pieniężne sprawy	
13.58, 20.25 Loteria "Keno Lotto"	
14.00 Wiadomości	
14.20, 15.15 Dzień dobry, Litwo	
15.00 Wiadomości	
15.45 Ciekawe lekcje	
16.00 Wiadomości	
16.40 S. "Siostra Betty"	
17.30 Wiadomości	
18.00 Co i dlaczego?	
18.30 Pytajcie lekarza	
19.30 Dokumentalistyka	
20.30 Panorama	
20.59 Loteria "Jega"	
21.00 Temat dnia	
21.30 Program dyskusji	
22.30 Wiadomości Rowerowe	
23.00 S. "Drużyna"	
	
6.15 S. "Swaragini"	
8.00 S. "Walker, strażnik Teksasu"	
10.00 S. "Nieśmiertelny"	
11.00 S. "Tysiąc i jedna noc"	
12.45 S. "Wróżka"	
13.20 S. "Zniewolona"	
14.20 S. "Serduszko moje"	
15.30 S. "Kruk"	
16.35 Dobry wieczór, Litwo	
18.30 Wiadomości	
19.30 KK2	
20.00 Od... do...	
21.00 S. "Poważne sprawy"	
21.30 Wiadomości	

	
22.30 "Sniper" thriller	
01.00 S. "Sobowtór"	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.05 Program z Nomedą Kazlausa	
7.00, 15.50 S. anim.	
7.50 LRT lekcje	
8.45 Odbłaski	
9.15 Dzień dobry	
11.45 Pytanko	
12.00 Wiadomości	
12.15 Co dobrego, sąsiedzie?	
12.40 Słowo chrześcijanina	
12.55 Świadkowie zmartwychwstania	
13.10 Dzień kultury	
14.00 Wiadomości	
14.05 XIX republikański festiwal	
15.15 Droga do domu	
15.45 Cykl dok.	
16.40 Gotują dzieci	
17.10 S. "Bliźniaczki"	
18.05 S. "W garniturach"	
18.50 Wolność i twórczość	
19.05 Film dok.	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Koncert	
22.30 Spacer	
00.00 Wiadomości	
00.15 Dziś na świecie	
	
6.25, 15.00 S. anim.	
7.55 S. "Sady marzeń"	
8.55 S. "W wirze miłości"	
10.00 S. "Złamane skrzydła"	
12.00 S. "Piękna Lala"	
13.00 S. "Sprzedane życie"	
14.45 Loteria "Keno Lotto" 2020	
16.00 Wiadomości TV3	
16.30 TV pomoc	
18.30 Wiadomości TV3	
17.20 Loteria "Keno Lotto" 2020	
19.30 S. "Gorąco z tv3.lt"	
20.30 S. "Kobiety kłamią lepiej"	
21.00 Wieczorne wiadomości TV3	

	
22.00 "Pozostawieni" film fab.	
00.20 S. "Kości"	
6.00 S. "Strzałka"	
7.00 Reality show	
8.15, 14.55 S. "Detektyw zapachów"	
9.25, 16.00 S. "Ślad"	
10.20, 17.30 S. "Policja Rosenheim"	
11.25 S. "Vanity Fair"	
12.30 S. "CSI. Miami"	
13.25 Reality show	
17.00 Dzień info	
18.30 S. "Strzałka"	
19.30 S. "Prywatny detektyw Magnum"	
20.30 S. "Ale numer!"	
21.00 "Need for Speed" thriller	
23.35 S. "Ślepa strefa"	
	
5.30 W świecie koszykówki	
6.00 "BUSHIDO KOK 2020"	
6.30 O przyjemnościach łaźni	
7.00 Trzymajcie się	
8.00 24/7	
9.00 Program o zwierzętach	
9.30 Program edukacyjny	
10.00, 18.30 "Historia jednego przestępstwa"	
11.00 Realna mistyka	
12.00 TV sklep	
12.15 W rytmie nauki	
12.30 Akademia wsi	
13.00 Nowy dzień	
14.00, 21.30 S. "Dwór"	
15.00 Realna mistyka	
16.00, 18.00 Reporter	
16.30, 19.30, 23.00 Program inform.	
17.00 Trzymajcie się	
20.00, 22.30 Reporter	
20.20 Sport	
20.30 Realna mistyka	
23.30 Trzymajcie się	
	
6.30 S. "Teściów nie wybierzesz"	

7.25 S. "Kobra 11"	
8.30, 17.00 S. "Univer"	
9.00 S. "Autopilot"	
9.30 S. "Ostrożnie! Dziewczyny"	
10.30 S. anim.	
11.30, 19.00 S. "Żonaty i ma dzieci"	
12.25 S. "Potępieni"	
13.25 S. "Niedobry policjant"	
14.30 S. "Świeta z tamtego świata"	
15.00 S. "Kobra 11"	
16.00 S. "CSI: kryminaliści"	
18.00 S. "Ostrożnie! Dziewczyny"	
20.05 "Nadzy i wystraszeni"	
21.00 "Commando" film fab.	
23.00 "Piła 6" film fab.	
	
6.55, 19.00 S. "Ojciec Mateusz"	
8.10 S. "Dwa serca"	
10.10 S. "Ślepa"	
12.25 S. "Mentalista"	
13.20 S. "Zdesperowane gospodynie domowe"	
14.25 S. "Sprawa na Majorce"	
15.30 S. "Nowicjusze"	
16.25 S. "Betty en NY"	
17.20 S. "Moja jedyna"	
20.05 S. "Nowicjusze"	
21.00 "Taniec w rytmie hip-hop" dramat muzyczny	
23.00 S. "Pożyczona miłość"	
	
6.15 S. "Przysięga"	
7.05, 15.00 S. "Elif"	
8.00 Transmisja Mszy Świętej	
8.30 "Okiełniony wiary"	
9.00 Wiadomości	
9.15 Kwadrans polityczny	
9.35 S. "Ranczo"	
10.35 S. "Komisarz Alex"	
11.35 S. "Ojciec Mateusz"	
12.25 S. "Kasta"	
13.00 Wiadomości	
13.10 Agrobiznes	

13.35 Magazyn Rolniczy	
13.50 Film dok.	
16.00 Wiadomości	
16.15, 21.10 ALARM!	
16.35 Gra słów.	
Krzyżówka z dziesięciu	
17.05 S. "Przysięga"	
18.00 Teleexpress	
18.15 "Jaka to melodia?"	
19.00 Piłka nożna	
20.00 "Jeden z dziesięciu"	
20.30 Wiadomości	
21.30 "Leśniczówka"	
22.00 "Teatr Telewizji"	
23.35 "Wieloryb z Lorino" film dok.	
00.45 "Warto rozmawiać" prog.	
	
8.00 Muzyczne poranki	
8.45, 19.30 Informacje kulturalne	
9.10 "Tego się nie wytnie" talk show	
11.05 "Reżyserzy"	
12.00 S. "Przeprowadzki"	
13.05 S. "Najważniejszy dzień życia"	
14.15 Film anim.	
14.30 "Człowiek z nut" film dok.	
15.05 "Niedziela z..."	
15.50 Film dok.	
17.05 "Kurara" dramat	
18.25 "Rok 2020"	
18.55 "Trzeci punkt widzenia" prog.	
19.55 S. "Saga rodu Forsythe'ów"	
21.00 "Gra cieni" dramat	
23.30 "Kronos" magazyn	
00.10 "Zaćma" dramat	
	
7.10 Polonia 24	
7.30 Ekologia w prawosławiu	
7.55 "ROK 1920. Kalendarium"	
8.00, 18.50 Gra słów. Krzyżówka	
8.25, 16.15 Okrasa łamie przepisy	
8.55, 11.55 Pytanie na śniadanie	
11.50 Panorama	

12.30, 19.50 S. "Barwy
szczęścia"
13.00 "Turystyczna
Jazda"
13.15 "Co niesie dzień"
13.30 S. "Stulecie
Winnych"
14.20 "Polonia
Express"
14.40 "Kulturalni PL"
magazyn
15.35 "ROK 1920.
Kalendarium"
15.45 Gwiazdociąg
TVP
16.45 "Zakochaj się
w Polsce"
17.15 "Zwierzęta
Czytali"
17.30 "Domisie"
18.00 S. "Rodzinka.pl"
18.30 Dziennik
Regionów
19.20 "Lhotse - Góra
Bezsilności"
20.20 "Nad Niemnem"
20.40 "Olá Polónia"
21.00 "Polonia 24"
21.35 S. "O mnie się
nie martw"
22.30 S. "Fałszerze.
Powrót sfory"
23.25 S. "Kasta"
23.55 "Antyle Chopina"
film dok.

6.35 Serwis Info
Poranek
8.10 "Jedziemy"
8.50 "Agrobiznes"
9.00 "Jedziemy dalej"
9.20 "Minęła 8."
10.10 "Minęła 9."
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień
18.00 "Teleexpress"
18.15 "Teleexpress
Extra"
18.30 "O co chodzi"
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info
Wieczór
19.35 "O tym się mówi"
20.30 Wiadomości
21.00 Gość
Wiadomości
21.15 "Minęła 20."
22.00 "Nie da się
ukryć"
22.40 "Spiszmy się jak
na rolników
przystało!"

22.50 "W tyle wizji"
23.30 "W tyle wizji
Extra"
00.00 Info Wieczór
00.30 "W akcji"

7.50 "Był taki dzień"
7.50 "Polska Kronika
Filmowa 1994"
cykl dok.
8.10, 20.00 S. "Kariera
Nikodema
Dyzmy"
9.05 "Ex Libris"
9.30 "Alfabet Andrzeja
Dobosza"
9.50 "Rodziny
Wyklętych mają
głos"
10.30 "Sensacje XX w."
11.35 "Życie ukryte w
jeziorze"
12.35 "Archiwum
zimnej wojny"
13.10 S. "Stawka
większa niż życie"
14.25 "Zawrócony"
dramat
15.55 Film dok.
16.20 "Wiśła od źródła
do ujścia" film dok.
17.20 "W pół do
Trzeciej RP"
17.55 "Było, nie minęło"
18.25 "Flesz historii"
18.50 "Historia Polski"
19.40 "Polska Kronika
Filmowa 1990"
20.50 "Wojna w eterze"
21.05 "Historia w
postaciach
zapisana"
23.10 "Spór o historię"
23.50 "Tajna broń
Japonii" film dok.

7.00 Filmy dok.
8.50, 18.55 "Adwent"
8.55 "Świat
w obrazach"
9.00 Informacje dnia
9.15 "Wieś - to też
Polska"
10.25 Słowo Życia
10.30 Film anim
11.00 Informacje dnia
11.15 "Rozmowy
niedokończone"
12.20, 14.20 "100
cudownych
miejsc na świecie"

12.30 "Przyroda w
objektywie"
12.50 "Kolory
świętości"
12.55, 20.25 Święty na
każdy dzień
13.00, 19.00 Modlitwa
"Anioł Pański"
13.03 Informacje dnia
13.20 "Ojciec Klemens
Vismara" film dok.
13.50 Film dok.
14.30 Msza Święta z
Jasnej Góry
15.30 "Łaski pełna"
film fab.
16.50 "Ma się rozumieć"
17.00 Informacje dnia
17.10 "Sanktuaria
polskie"
17.30 "Zew natury"
17.55 "Świadkowie"
18.25 Kolory świętości
18.30 "Oknem kamery"
19.05 Informacje dnia
19.15 "Rozmowy
niedokończone"
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne)
21.20 Modlitwa
różańcowa
21.50 "Mysząc
Ojczyznę"
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia.
22.40 "Polski punkt
widzenia"
23.00 "Stan
bezpieczeństwa
państwa"
23.10 S. "Mojżesz - 10
przykazań"
00.00 "Siostry
Magdaleny od
Pokuty" film dok.

6.00 Dzień dobry
8.55 Żyć zdrowo!
10.00 Modny wyrok
11.15 Pobierzmy się
12.10 S. "Astrolog"
12.40 S. "Romans w
kurorcie"
13.10 Życie innych
14.10 Czy widzieliście
nagranie?
15.00 Magazyn dla
kobiet
15.25 S. "Wróżka"
16.00 Obrona cywilna
16.55 S. "Zrozumieć.
Wybaczyć"

17.25 Męskie. Żeńskie
18.20 Naprawdę
19.20 Niechaj mówią
20.30 S. "Powiedz coś
miłego"
22.35 Wieczór z
Urgantem
23.25 S. "Kuba"

5.00 Nasz poranek
6.00, 7.00, 8.00, 10.00,
12.00, 15.00, 17.00,
19.30, 23.55 Nasze
wiadomości
8.15 Kontury
9.20 Białoruś.
Skarb narodu
10.15 Modny wyrok
11.15 Obrona cywilna
12.15, 21.15 S. "Moja
ukochana
świekra 3"
14.05 Pobierzmy się!
15.20 Męskie. Żeńskie
16.20 W rzeczy samej
17.50 Dodatek -
powodzenie!
17.55 Niechaj mówią
19.00 Czas
20.10 S. "Powiedz coś
miłego"
23.05 Męskie. Żeńskie

5.00, 6.00, 7.00, 9.00,
12.00, 15.00, 18.00,
23.45 Dzisiaj
7.25 S. "Morskie diable"
12.25, 15.30 Niezwykłe
wydarzenie
13.00 "Miejsce
spotkania"
16.05 DNA
17.05 S. "Występy
gościnne"
18.45 S. "Karetka
pogotowia"
20.55 S. "Pies"
23.20 Na podstawie
prawdziwych
wydarzeń

5.00 "Szwadron
latających
huzarów" film fab.
9.00 "Aniołowie stróże"
film fab.
11.25 "Tajemnice

przeszłości"
film fab.
13.25 "Zemsta
Fantozzi" film fab.
15.10 Film fab.
17.50 "Czarny Tulipan"
film fab.
20.15 "Duży boss"
film fab.
22.15 "Powrót
tajemniczego
blondyna" film fab.

6.50 "Ciemny świat"
film fab.
8.20 "Skrzywdzeni i
poniżeni" film fab.
10.05 "W otwartym
kosmosie"
film fab.
12.20 "Dobry chłopczyk"
film fab.
13.55 "Dzieci według
umowy" film fab.
15.20 "Czarna
błyskawica"
film fab.
17.05 "Kochany ojciec"
film fab.
18.30 "32 grudnia"
film fab.
20.10 "Szczęścia!
Zdrowia!" film fab.
21.30 "Niepojmami"
film fab.
23.00 "Mosgaz"
film fab.

7.00, 13.00 Sprzedawcy
samochodów
9.00 Jak to zrobione?
10.00 Zapomniana i
pochowana
10.30 Złota gorączka
11.00 Złota gorączka
12.00, 20.00 Ratownicy
skarbów
14.00 Nadzy
i wystraszeni
17.00 Podróż
samochodem
18.00 Łowcy małych
domów
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to
zrobione?
21.00 Edd Stafford
22.00 Nadzy
i wystraszeni
00.00 Nieznana
ekspedycja

KUPOJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

KAWIARNIA
SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo
w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Ludmiły Tretjakowej Nr. Lic. 1915
KLINIKA STOMATOLOGICZNA

- Leczenie ■ Implantacja
- Protezowanie (Opłata rata od 3 do 36 mies.)
- Higiena profesjonalna ■ Wybielanie zębów
- Ortodencja. Periodontologia. Endodencja
- Zdjęcie panoramiczne zębów

Współpracujemy z kasą chorych.
Vilnius, ul. Parko 55-1, Tel.: 2 48 57 93,
8 687 17760 (8-17 godz.). www.altident.lt

UAB „Krekenavos agrofirma“
SKUPUJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAZY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofale, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont.
Udzielamy gwarancji.
Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

KWIAŁY

Weselne,
okazyjne,
żałobne
wianki i kompozycje

Dostawa kwiatów • Pakowanie prezentów

Vilnius, Sodų 24-9, tel. (8-5) 2331478,
kom.+370 671 35739
Codziennie 6.30 - 21.00
(Zam. 536)

KSIEGARNIA ELEPHAS

ul. Naugarduko 76
(Dom Kultury Polskiej)

+370 630 59985
info@elephas.lt
www.elephas.lt

Książki, czasopisma, słowniki, encyklopedie. Muzyka, filmy i programy multimedialne. Prenumerata czasopism polskich z możliwością odbioru w księgarni. Karnety, zaproszenia i pocztówki w języku polskim. Zabawne gadzety z polskimi napisami. gry planszowe i edukacyjne.
PRZYJMujemy ZAMÓWIENIA

Godziny pracy: Pn - Pt 10:00 - 18:00; So 10:00 - 16:00

Saldi Paslaptis **CUKIERNIA ★ LODZIARNIA**

- pączki • makowce • torty
- ciasta • chrusty • ciasteczka...

Wyroby cukiernicze
na zamówienie

al. Savanorių 16, Vilnius, tel. 213 02 40 *Raj dla łakomczuchów!*

bravo band

Prawdopodobnie najlepsze imprezy w języku polskim na Litwie

IMPREZY W JĘZYKU POLSKIM DLA CIEBIE

DJ i Prowadzący

WESELA/CHRYCINY/JUBILEUSZE
STUDNIÓWKI/BALE MATURALNE

Skontaktuj się z nami:
adres e-mail: bravoband@gmail.com
tel.: +370 607 03318

Aby dowiedzieć się więcej, wejdź na www.bravoband.mozello.lt/

KURIER WILEŃSKI

PRENUMERATA 2021

Roczna prenumerata trwa
tylko do 20 grudnia br.

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. –	8,00 €
	3 mies. –	22,00 €
	6 mies. –	43,00 €
	12 mies. –	84,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. –	7,00 €
	3 mies. –	20,00 €
	6 mies. –	39,00 €
	12 mies. –	74,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. –	3,00 €
	3 mies. –	8,50 €
	6 mies. –	17,00 €
	12 mies. –	33,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować:
w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44
Birbinių g. 4A, LT-02121 Vilnius
kolport@kurierwilenski.lt www.kurierwilenski.lt

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.
Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.
Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników. Zadzwońcie, tel. 8 659 57 721

Skupujemy części zamienne do rosyjskich samochodów osobowych i ciężarówek.
Tel. (8-5) 269 95 19,
8 698 36 995

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu.
Tel. 8 611 33 626

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska.
Tel. 8 602 05 044

Kupujemy dokumenty (wnioski) na zwrot ziemi. Pomagamy załatwić dokumenty. Tel. 8 606 01125

Kupujemy mieszkania w starym budownictwie. Możemy wyremontować. Proponować różne warianty. Tel. 8 629 83 835

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

Sprzedam drewno liściaste i iglaste (suche)

po 3 m³ albo 6 m³. Dostawca nieodpłatny. Wilno, tel. 8 673 84 059

Szalówka (sosnowa i lipowa). Deski podłogowe, listwy przypodłogowe (plintusy), opaski maskujące (naliczniki), belki, deski, krokwie.
Tel. 8 699 34 788

Wszystko z metalu: bramy garażowe, drzwi sejfowe, ogrodzenia, kraty, bramy i in. Gwarancja.
Tel.: 8 659 77 771

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej i inne prace. www.gravas.lt, tel. 8 670 06868

Ewa, ekspert od nieruchomości, pomoże sprzedać lub wynająć mieszkanie, dom.
Tel.: 8 648 78 557

Dachy: pokrycie, remont, malowanie. Remont i czyszczenie kominów. Malowanie domów drewnianych.
Tel. 8 645 20017

Usługi adwokata: porady dotyczące sprawy rozwodowej, roszczeń o części spadku, długach. Pomoc w otrzymaniu kredytu. Tel. 8 684 30 018

Muruję piec, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

W odnalezieniu przyjaciół na Litwie i za granicą pomoże „Klub spotkań”. Nieodpłatne zamieszczanie ogłoszeń: klub.obscenija@gmail.com lub pod numerem tel. +370 667 88 489 (Viber)

Odpłatnie wywozimy: sofy, kanapy, szafy i inne meble. Odpady budowlane i inne. www.utilizatorius.lt
Wilno, tel. 8 671 60 936

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.
Tel. 8 677 34 202

Odwierty, geotermiczne ogrzewanie, na cały Litwie przez cały rok. Gwarancja. Nadzór. www.melkerlita.lt Tel.: 8 616 08 020, 8 686 83 265

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.
Tel. 8 606 97 218

PRACA

Poszukujemy kucharzy (z doświadczeniem) oraz osób do podawania jedzenia w kuchni Klinik „Santaros”. Wynagrodzenie od 700 eur. Tel. +370 655 14 554

Różne oferty pracy dla kobiet i mężczyzn w kuchni Klinik „Santaros”. Wynagrodzenie od 700 euro, tel. +370 646 38683

Sprzedaj balonów i wstęg
Wiązanki z balonów

ul. Kareiviu 6-211, Vilnius, tel. 8 523 15128, 8 686 68827; el. p.: Info@dilada.lt, www.dilada.lt

SALON PIĘKNOŚCI

PAS GROZIO SALONAS HELENA

proponuje szeroki wybór zabiegów upiększających w atrakcyjnych cenach:

- stylizowane fryzury,
- prostowanie włosów,
- farbowanie chemiczne,
- makijaż,
- manicure i pedicure
- w atrakcyjnych cenach

Tel. +370 5 2 33 2 5 61; Poczta el.: info@pashelena.lt
Strona internetowa: www.pashelena.lt
Adres: Naugarduko g. 76, Vilnius (wejście z Kauno g.)

KANDYDACI DO TYTUŁU „POLAK ROKU 2020“

Piotr Andrzejewski, współtwórca serii filmów pt. „Wileńszczyzna w obiektywie”

Barbara Stankiewicz, doradczyni ministra oświaty, nauki i sportu RL, wykładowczyni Uniwersytetu Michała

Ks. prałat Wojciech Górlicki, proboszcz parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie

Rita Tamašunienė, posłanka na Sejm RL, minister spraw wewnętrznych RL

Jarosław Królikowski, znany piosenkarz i muzyk na Wileńszczyźnie, autor wielu piosenek religijnych do słów wileńskiego poety, Aleksandra Śnieżki

Jolanta Urbanowicz, wiceminister oświaty RL

Marzena Mackojć-Sinkevičienė, wileńska poetka, autorka tekstów piosenek, członkini grupy literackiej Nowa Awangarda Wileńska

Edyta Maksymowicz, kierowniczka Redakcji Zamiejscowej TVP w Wilnie

Beata Pietkiewicz, polityk, działaczka samorządowa, posłanka na Sejm RL

Robert Śliżewski, dyrektor Gimnazjum w Ejszyszkach

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” - „Polak Roku 2020”

Zgłaszany kandydat _____
Imię, nazwisko _____
adres _____
telefon zgłaszającego _____

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbinių g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2020”. Kuponów można również rzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

APEL DO RODZIN POLSKICH

Szanowni Państwo,

zwracam się do Państwa jako adiunkt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i doktor nauk pedagogicznych, członek Stowarzyszenia Naukowców Polaków na Litwie, a także pomysłodawca i od prawie 20 lat jedynej redaktor strony „Pocopotek” w „Kurierze Wileńskim”. Moje korzenie rodzinne sięgają Połuknia koło Trok, czuję się mocno związana z Wileńszczyzną i jej mieszkańcami, toteż nieprzypadkowy jest wybór dziedziny, której dotyczą moje badania.

Proszę o pomoc w realizacji mego zadania, którym jest zbadanie i przedstawienie obecnej, współczesnej sytuacji rodzin polskich na Litwie. O historii Polaków na Litwie, ich sytuacji ekonomicznej, politycznej, kulturowej jest wiele opracowań, ale badań dotyczących współczesnej sytuacji – bardzo niewiele i niezbyt kompleksowych. Na podstawie uzyskanych materiałów planuję wydać monografię, która w szeroki sposób pozwoli

odzwierciedlić sytuację, w jakiej dzisiaj żyją i działają Polacy na Litwie. Będzie to unikalne dzieło poparte relacjami i faktami w postaci zdjęć z Waszego życia.

Proszę o pomoc:

- dyrektorów i kierownictwo szkół polskich, poprzez których przekażą ankiety;
- wychowawców i nauczycieli, którzy je rozpowszechnią wśród uczniów;
- uczniów, którzy dostarczą ankiety rodzicom;
- rodziców, którzy poświęcą swój czas i je wypełnią.

Badania będą prowadzone we współpracy z Macierzą Szkolną, która zawsze stała na straży dobra szkolnictwa polskiego i polskiej tożsamości na Litwie.

Droży rodzice, proszę o szczerą odpowiedź, gdyż nie chodzi tu ani o poprawność polityczną, ani obowiązek obywatelski, tylko fakty.

Z wyrazami głębokiego szacunku
dr Danuta Kamilewicz-Rucińska